

Θέματα Εξετάσεων 2020-2023

Θέματα Εξετάσεων 2020

Κείμενο 1 Δελφοί

Οι Δελφοί ήταν ένας από τους ιερότερους τόπους στην αρχαία Ελλάδα. Θεωρούνταν ο «ομφαλός της γης» και παριστανόταν συμβολικά με έναν λίθινο «ομφαλό», ο οποίος σήμερα βρίσκεται στο αρχαιολογικό μουσείο της περιοχής.

Σύμφωνα με τον μύθο, στους Δελφούς χτίστηκαν πολλοί ναοί. Οι κάτοικοι των Δελφών ήταν υπερήφανοι για την ομορφιά της αρχιτεκτονικής και της γλυπτικής τους, αφού, κατά την κλασική περίοδο, συναγωνίζονταν τις τέχνες της Αθήνας. Εκεί ήταν ο ναός του Απόλλωνα, εκεί γίνονταν τα «Πύθια», που εξελίχθηκαν τόσο, ώστε μόνον οι Ολυμπιακοί αγώνες είχαν μεγαλύτερη αίγλη.

Το μαντείο των Δελφών αποτελούσε για πολλούς αιώνες μια σημαντική δύναμη τόσο στην πολιτική όσο και στην ιδιωτική ζωή. Με αμφίσημους στίχους προέλεγε την κατάρρευση των αυτοκρατοριών και τις επιτυχίες της Αθήνας, αλλά και το αποτέλεσμα εικασιών και ταξιδιών.

Το νερό της λίμνης Κασταλίας, πηγής των Μουσών, ήταν στην αρχαιότητα το πολυπόθητο ποτό ενός επίδοξου ποιητή.

[Πηγή: Richard Stoneman, *Φιλολογικές διαδρομές στην Ελλάδα*, μετάφραση Σώτη Τριανταφύλλου, εκδόσεις Πατάκη, πρώτη έκδοση Αθήνα 1998 (απόσπασμα)].

Ερωτήσεις

1. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις είναι σωστή, σύμφωνα με το νόημα του κειμένου;

- A. Στο Μαντείο των Δελφών δίνονταν ξεκάθαρα και με σαφήνεια οι χρησμοί.
- B. Στους Δελφούς η τέχνη δεν ήταν πολύ υψηλού επιπέδου.
- Γ. Οι Δελφοί κατά την αρχαιότητα θεωρούνταν μία απόκεντρη ελληνική πόλη.
- Δ. Στους Δελφούς διοργανώνονταν αθλητικοί αγώνες.

2. Σύμφωνα με το νόημα του κειμένου, το νερό της λίμνης Κασταλίας:

- A. μπορούσε να εμπνεύσει κάποιον που ήθελε να γίνει ποιητής.
- B. επιτρεπόταν για χρήση μόνο από τους ποιητές.
- Γ. ήταν τόσο ιερό, που το χρησιμοποιούσαν οι μάντιες.
- Δ. ήταν αυτό που έπιναν οι Μούσες.

3. Να βρείτε ποια από τις παρακάτω λέξεις έχει την ίδια σημασία με το επίθετο «πολυπόθητο», έτσι όπως χρησιμοποιείται στο κείμενο.

- A. περίτρανο   B. περιζήτητο   Γ. αποτρόπαιο   Δ. περιβλεπτο

4. Με ποια λέξη από τις παρακάτω μπορεί να αντικατασταθεί το ουσιαστικό «αίγλη» στη φράση «οι Ολυμπιακοί αγώνες είχαν μεγαλύτερη αίγλη»;

- A. ακτινοβολία   B. επίδοση   Γ. συμμετοχή   Δ. επιδοκιμασία

5. Ποια από τις παρακάτω λέξεις αποδίδει με μεγαλύτερη ακρίβεια το νόημα της λέξης «αμφίσημους»;

- A. διφορούμενους   B. παράξενους   Γ. διάσημους   Δ. ακατανόητους

6. Ποιο σχήμα λόγου διακρίνετε στη φράση «ομφαλός της γης»;

- A. παρομοίωση   B. μεταφορά   Γ. προσωποποίηση   Δ. αντίθεση

7. Το επίθετο «ιερότερους» στη φράση «από τους ιερότερους τόπους» είναι:

- A. θετικού βαθμού   B. συγκριτικού βαθμού περιφραστικό
Γ. συγκριτικού βαθμού μονολεκτικό   Δ. υπερθετικού βαθμού

8. Το ρήμα «χτίστηκαν» είναι:

- A. οριστική παρατατικού ενεργητικής φωνής   B. οριστική αορίστου ενεργητικής φωνής
Γ. οριστική παρατατικού παθητικής φωνής   Δ. οριστική αορίστου παθητικής φωνής

9. Τι δηλώνει η παρακάτω πρόταση «ώστε μόνον οι Ολυμπιακοί αγώνες είχαν μεγαλύτερη αίγλη»;

- A. σκοπό   B. αιτία   Γ. εναντίωση   Δ. αποτέλεσμα

10. Στην πρόταση «Οι κάτοικοι των Δελφών ήταν υπερήφανοι για την ομορφιά της αρχιτεκτονικής και της γλυπτικής τους», η λέξη «υπερήφανοι» είναι:

- A. υποκείμενο   B. αντικείμενο
Γ. κατηγορούμενο   Δ. επιθετικός προσδιορισμός

Κείμενο 2 Το ιερό της Αίγινας

Ο ναός δεσπόζει στην κορυφή πευκόφυτου λόφου στο βορειοανατολικό μέρος της Αίγινας. Είναι το σπουδαιότερο μνημείο που σώζεται από το ιερό, το οποίο ήταν αφιερωμένο στη θεότητα Αφαία και φαίνεται ότι είχε ιδρυθεί σε χώρο όπου υπήρχε λατρευτική δραστηριότητα ήδη από τη μυκηναϊκή εποχή. Ο Πausanίας (2.30.3-5) αναφέρει το μύθο για την Αφαία και την ταυτίζει με την κρητική θεά Βριτόμαρτι-Δίκτυννα, άποψη που είναι σήμερα αποδεκτή από τους ερευνητές. Ο ναός κτίσθηκε γύρω στο 500 π.Χ. και είναι ο δεύτερος πώρινος, που οικοδομήθηκε στην ίδια περίπου θέση και με τον ίδιο προσανατολισμό. Ο πρωιότερος δωρικός ναός χρονολογείται περίπου στο 570-560 π.Χ. και καταστράφηκε από πυρκαγιά γύρω στο 510 π.Χ. Την εποχή της ανοικοδόμησης του νέου ναού το ιερό πήρε την οριστική του μνημειακή διαμόρφωση. [...] Το ιερό της Αφαιάς δεν διατηρήθηκε για μεγάλο διάστημα. Η αθηναϊκή επιβολή στην Αίγινα από τα μέσα του 5ου αι. π.Χ. είχε και εδώ τον αντίκτυπό της. Βαθμιαία το ιερό παρήκμασε και μόνο λίγες εργασίες επισκευών σημειώθηκαν τον 4ο αι. π.Χ. Ο 3ος αιώνας π.Χ. ήταν περίοδος μεγάλης παρακμής και προς το τέλος του 2ου αι. π.Χ. ο χώρος είχε πια εγκαταλειφθεί.

Ο ναός είναι δωρικός περίπτερος, με κιονοστοιχία 12 κίωνων στις μακρές και 6 στις στενές πλευρές. Οι κίονες είναι μονολιθικοί με 20 ραβδώσεις, εκτός από τρεις της βόρειας πλευράς, που αποτελούνται από σπονδύλους. [...] Τα γλυπτά των αετωμάτων και τα ακρωτήρια της στέγης ήταν από παριανό μάρμαρο και έφεραν χρώματα. Το θέμα και των δύο αετωμάτων είναι οι μυθικές εκστρατείες στην Τροία, στις οποίες διακρίθηκαν Αιγινήτες ήρωες. Στο ανατολικό αέτωμα απεικονίζεται η παλαιότερη εκστρατεία, με τον Ηρακλή κατά του βασιλιά της Τροίας Λαομέδοντα, στην οποία έλαβε μέρος ο Τελαμών, γιος του Αιακού. Στο δυτικό αέτωμα απεικονίζεται η νεότερη εκστρατεία με τον Αγαμέμνονα κατά του Πριάμου, στην οποία διακρίθηκαν τρεις απόγονοι του Αιακού, ο Αίας, ο Τεύκρος και ο Αχιλλέας. Παρούσα και στις δύο εκστρατείες είναι η Αθηνά, ως η κεντρική μορφή κάθε αετώματος. Το δυτικό αέτωμα απηχεί την αισθητική του 6ου αι. π.Χ., ενώ το ανατολικό με τη μεγαλύτερη κινητικότητα των μορφών και την απουσία σχηματοποίησης παραπέμπει στις αρχές του 5ου αι. π.Χ.

[Ελένη Παπασταύρου, πληροφοριακός κόμβος ΟΔΥΣΣΕΑΣ, Υπουργείο Πολιτισμού και αθλητισμού <http://odysseus.culture.gr/> (απόσπασμα)]

Ερωτήσεις

11. Ο ναός στον οποίο αναφέρεται το απόσπασμα ήταν αφιερωμένος:

- A. στη θεά Αθηνά
- B. στην Αφαία
- Γ. στον Ηρακλή
- Δ. στη Βριτόμαρτι-Δίκτυννα

12. Το παραπάνω απόσπασμα προέρχεται από:

- A. τουριστικό οδηγό
 Β. αρχαιολογικό οδηγό
 Γ. αρχαιολογική διάλεξη
 Δ. εκπαιδευτικό έντυπο

13. Ο ναός κτίστηκε τον:

- A. 6ο αι. π.Χ.   Β. 5ο αι. π.Χ.   Γ. 4ο αι. π.Χ.   Δ. 3ο αι. π.Χ.

14. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις είναι σωστή, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο απόσπασμα;

- A. Ο ναός ήταν μυκηναϊκής εποχής.
 Β. Στο δυτικό αέτωμα του ναού απεικονίζονται Αιγινήτες ήρωες.
 Γ. Η παρακμή του ναού οφείλεται στην κυριαρχία της Αθήνας.
 Δ. Ο ναός δεν έχει κίονες στη βόρεια πλευρά.

15. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις είναι σωστή, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο απόσπασμα;

- A. Η μορφή του Τελαμώνα είναι πιο κινητική από τη μορφή του Αίαντα.
 Β. Όλοι οι κίονες του ναού είναι σπονδυλωτοί.
 Γ. Τα γλυπτά του ανατολικού αετώματος έφεραν χρώματα.
 Δ. Ο τρωικός πόλεμος απεικονίζεται στο ανατολικό αέτωμα του ναού.

16. δεσπόζει: Ποια από τις παρακάτω λέξεις είναι συνώνυμη;

- A. εξουσιάζει   Β. κυριαρχεί   Γ. προβάλλει   Δ. φαίνεται

17. πρωιμότερος: Ποια από τις παρακάτω λέξεις έχει αντίθετη σημασία;

- A. μεταγενέστερος   Β. καθυστερημένος   Γ. πρόωρος   Δ. παλαιότερος

18. απεικονίζεται: Ποια από τις παρακάτω λέξεις έχει την ίδια σημασία;

- A. ζωγραφίζεται   Β. αναφέρεται   Γ. παριστάνεται   Δ. παρατίθεται

19. Βαθμιαία: Ποια από τις παρακάτω λέξεις έχει την ίδια σημασία;

- A. απότομα   B. παροδικά   Γ. γρήγορα   Δ. σταδιακά

20. «Βαθμιαία το ιερό παρήκμασε και μόνο λίγες εργασίες επισκευών σημειώθηκαν τον 4ο αι. π.Χ.». Η ίδια φράση στον Ενεστώτα είναι:

- A. Βαθμιαία το ιερό παρηκμάζει και μόνο λίγες εργασίες επισκευών σημειώνονται τον 4ο αι. π.Χ.
B. Βαθμιαία το ιερό παρακμάζει και μόνο λίγες εργασίες επισκευών σημειώνονται τον 4ο αι. π.Χ.
Γ. Βαθμιαία το ιερό παρακμάσει και μόνο λίγες εργασίες επισκευών σημειώνονται τον 4ο αι. π.Χ.
Δ. Βαθμιαία το ιερό παρακμάζει και μόνο λίγες εργασίες επισκευών σημειώθηκαν τον 4ο αι. π.Χ.

21. «Βαθμιαία το ιερό παρήκμασε». Τι μέρος του λόγου είναι η λέξη «βαθμιαία»;

- A. ουσιαστικό   B. επίθετο   Γ. μετοχή   Δ. επίρρημα

22. Ποια από τις παρακάτω φράσεις φανερώνει αιτία;

- A. από σπονδύλους   B. από τη μυκηναϊκή εποχή
Γ. από τους ερευνητές   Δ. από πυρκαγιά

23. Η λέξη «παρούσα» είναι:

- A. υποκείμενο στο ρήμα «είναι»   B. αντικείμενο στο ρήμα «είναι»
Γ. κατηγορούμενο στη λέξη «Αθηνά»   Δ. κατηγορούμενο στη λέξη «μορφή»

24. Σε ποια από τις παρακάτω φράσεις η λέξη «την» διαφέρει συντακτικά από τις άλλες;

- A. για την Αφαία   B. την ταυτίζει
Γ. την οριστική διαμόρφωση   Δ. την απουσία

25. Ποιος από τους παρακάτω είναι ο σωστός συλλαβισμός της λέξης «παρήκμασε»;

- A. πα-ρή-κμα-σε   B. παρ-ήκ-μα-σε   Γ. πα-ρήκ-μα-σε   Δ. παρ-ή-κμα-σε

Θέματα Εξετάσεων 2021

Κείμενο 1 Φως στα μυστήρια της προϊστορικής Κέρου

Πάει πολύς καιρός αφότου έκανα ελεύθερη κατασκήνωση στα Κουφονήσια, θυμάμαι όμως άριστα πόσο μας εξίταρε ο ευμεγέθης βράχος που ορθωνόταν μέσα από τη θάλασσα απέναντί μας. Ήταν η μυστηριώδης νήσος Κέρος, μόνιμο σκηνικό στο βάθος του ορίζοντα που μας δημιουργούσε δέος στο άκουσμα διάφορων ιστοριών και θρύλων για τα πλήθος αρχαία που βρίσκονταν θαμμένα εκεί αλλά και τους αρχαιοκάπηλους που τα λυμαίνονταν. Σχεδιάζαμε μάλιστα να την επισκεφθούμε με κάποιο βαρκάκι, κάτι που δεν κατορθώσαμε τελικά.

Αρκετά χρόνια αργότερα, το 2006, ο Βρετανός αρχαιολόγος Colin Renfrew ξεκίνησε νέες συστηματικές ανασκαφές «εκεί απέναντι», δηλαδή στην Κέρο, πλάνοντας το νήμα από εκεί που το είχε αφήσει η Ελληνική Αρχαιολογική Υπηρεσία τη δεκαετία του '60. Τα ευρήματα αποδείχθηκαν εντυπωσιακά, αναδιαμορφώνοντας τις γνώσεις μας για την Εποχή του Χαλκού στο Αιγαίο, μόλο που τα περισσότερα αντικείμενα που ανευρέθηκαν ήταν σπασμένα επί τούτου, ήδη από την αρχαιότητα.

Αν και πολλά μένουν ακόμα να διασαφηνιστούν, το ακατοίκητο σήμερα αυτό νησί μαζί με το γειτονικό Δασκαλιό που κάποτε ήταν ενωμένο με την Κέρο φαίνεται πως ήταν, τηρουμένων βεβαίως των αναλογιών, ένα μεγάλο αιγαιοπελαγίτικο «προσκύνημα», μια προϊστορική «Παναγία της Τήνου» με μεγάλη θρησκευτική αλλά επίσης στρατηγική σημασία, όντας και σπουδαίος εμπορικός καθώς επίσης κοινωνικός κόμβος.

Τα ευρήματα από την Κέρο που παρουσιάζονται στην έκθεση «δες ΑΠΕΝΑΝΤΙ» συνδέονται με δυο μοναδικές αρχαιολογικές ανακαλύψεις που χρονολογούνται στην 3η χιλιετία π.Χ.:

Αφενός με έναν χώρο εναπόθεσης σπασμένων μαρμάρινων κυκλαδικών ειδωλίων, αλλά και τμημάτων ιδιαίτερων μαρμάρινων και κεραμικών αγγείων στη δυτική ακτή της Κέρου, αφετέρου, με τον οικισμό του Δασκαλιού στην ομώνυμη γειτονική νησίδα.

Στην πρώτη περίπτωση, φαίνεται πως η διαδικασία της θραύσης ήταν τελετουργική. Στην περίπτωση του Δασκαλιού, που κατά την Εποχή του Χαλκού αποτελούσε τμήμα της Κέρου, αποκαλύπτεται μια εγκατάσταση που διακρίνεται από οικοδομική συστηματοποίηση και πληθώρα επαφών τόσο με τα υπόλοιπα Κυκλαδονήσια, όσο και με πολιτισμούς πέραν αυτών.

Οι ανασκαφές στην Κέρο αναδεικνύουν τα χαρακτηριστικά μιας εξελιγμένης κυκλαδικής κοινωνίας που, 4.500 χρόνια πριν, ταξιδεύει, εφαρμόζει προχωρημένες τεχνικές γνώσεις, οδεύει με γοργά βήματα προς την αστικοποίηση και υιοθετεί σύνθετες τελετουργικές πρακτικές.

<https://www.lifo.gr/culture/arxaiologia/fos-sta-mystiria-tis-proistorikis-keroy?amp>

Θοδωρής Αντωνόπουλος, 15/06/2021

Ερωτήσεις

1. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις αληθεύει, σύμφωνα με το κείμενο;
  - A. Ο συντάκτης του άρθρου εντυπωσιάστηκε από τα ευρήματα που είδε κατά την επίσκεψή του στην Κέρο.
  - B. Ο αρχαιολόγος Colin Renfrew έκανε ανασκαφές στην Κέρο από τη δεκαετία του '60.
  - Γ. Η Κέρος στα προϊστορικά χρόνια δεν ήταν ακατοίκητη.
  - Δ. Μαρμάρινα αγγεία και ειδώλια βρέθηκαν στα Κουφονήσια.

2. Ποιο από τα παρακάτω νησιά δεν αναφέρεται ως αρχαιολογικός χώρος στο κείμενο;
  - A. τα Κουφονήσια
  - B. η Κέρος
  - Γ. το Δασκαλιό
  - Δ. κανένα

3. Η φράση «επί τούτου» σημαίνει:
  - A. κατά λάθος
  - B. σκοπίμως
  - Γ. επί τόπου
  - Δ. τυχαία

4. εξελιγμένης: Ποια από τις παρακάτω λέξεις έχει την ίδια σημασία;
  - A. προηγμένης
  - B. πλούσιας
  - Γ. οργανωμένης
  - Δ. καλλιεργημένης

5. «αλλά και τους αρχαιοκάπηλους που τα λυμαίνονταν»: Ποιο ρήμα έχει το ίδιο νόημα με το ρήμα της πρότασης;
  - A. πουλούσαν
  - B. αγόραζαν
  - Γ. φυγάδευαν
  - Δ. εκμεταλλεύονταν

6. Όταν ο συντάκτης του άρθρου έβλεπε την Κέρο, ένιωθε:
  - A. αγωνία
  - B. αδιαφορία
  - Γ. ενθουσιασμό
  - Δ. όλα τα προηγούμενα

7. Ποια από τις παρακάτω φράσεις δεν αληθεύει, σύμφωνα με το κείμενο;
  - A. Η Κέρος στην αρχαιότητα ήταν απομονωμένη λόγω της θέσης της.
  - B. Το Δασκαλιό στην αρχαιότητα ήταν ενωμένο με την Κέρο.

- Γ. Οι κάτοικοι της προϊστορικής Κέρου ήταν εξοικειωμένοι με τελετουργικές πρακτικές.
- Δ. Ο συντάκτης του άρθρου παραλληλίζει την Κέρο της εποχής του Χαλκού με την «Παναγία της Τήνου».

8. Ο ευμεγέθης (βράχος) σημαίνει:

- A. ευδιάκριτος
- B. αρκετά μεγάλος
- Γ. εντυπωσιακός
- Δ. επιβλητικός

9. Ποιο από τα παρακάτω επίθετα δεν έχει παραθετικά;

- A. συστηματικές
- B. εντυπωσιακά
- Γ. γοργά
- Δ. τελετουργική

10. «φαίνεται πως η διαδικασία της θραύσης ήταν τελετουργική». Η υπογραμμισμένη δευτερεύουσα πρόταση είναι:

- A. ερωτηματική
- B. αναφορική
- Γ. υποκείμενο
- Δ. αντικείμενο

11. συστηματικές (ανασκαφές): Ποια λέξη δηλώνει αντίθετη σημασία;

- A. οργανωμένες
- B. ανοργάνωτες
- Γ. συνεχείς
- Δ. επιφανειακές

12. Η μυστηριώδης νήσος Κέρος → η φράση στη γενική θα ήταν:

- A. της μυστηριώδη νήσου Κέρου
- B. της μυστηριώδους νήσου Κέρου
- Γ. της μυστηριώδους νήσου Κέρος
- Δ. της μυστηριώδες νήσου Κέρος

13. «Οι ανασκαφές στην Κέρο αναδεικνύουν τα χαρακτηριστικά μιας εξελιγμένης κοινωνίας». Η παραπάνω φράση στην παθητική φωνή θα ήταν:

- A. Τα χαρακτηριστικά μιας εξελιγμένης κοινωνίας έχουν αναδειχθεί από τις ανασκαφές στην Κέρο.
- B. Τα χαρακτηριστικά μιας εξελιγμένης κοινωνίας αναδείχθηκαν από τις ανασκαφές στην Κέρο.
- Γ. Τα χαρακτηριστικά μιας εξελιγμένης κοινωνίας αναδεικνύονται από τις ανασκαφές στην Κέρο.
- Δ. Τα χαρακτηριστικά μιας εξελιγμένης κοινωνίας θα αναδειχθούν από τις ανασκαφές στην Κέρο.

14. Το Δασκαλιό φαίνεται πως ήταν ένα μεγάλο αιγαιοπελαγίτικο «προσκύνημα». → Η λέξη προσκύνημα είναι:
- A. υποκείμενο   B. αντικείμενο   Γ. κατηγορούμενο   Δ. επιθετικός προσδιορισμός
15. «Τα ευρήματα αποδείχθηκαν εντυπωσιακά, αναδιαμορφώνοντας τις γνώσεις μας για την Εποχή του Χαλκού στο Αιγαίο». Να αντικαταστήσετε τη μετοχή με τη σωστή δευτερεύουσα πρόταση.
- A. επειδή αναδιαμορφώνουν   B. παρόλο που αναδιαμορφώνουν
Γ. μολονότι αναδιαμορφώνουν   Δ. ενώ αναδιαμορφώνουν

Κείμενο 2 Αναρρίχηση στην Αργολίδα

Από τα μέσα της δεκαετίας του '80, ο Δημήτρης Σωτηράκης έχει αναρριχηθεί σε μεγάλα ορεινά συγκροτήματα του εξωτερικού και έχει ανοίξει πληθώρα αναρριχητικών και πεζοπορικών διαδρομών στα βουνά μας. Ως κάτοικος πλέον του Νομού Αργολίδας, σκαρφαλώνει σχεδόν καθημερινά στα αναρριχητικά πεδία της περιοχής παρέα με νέους, επίδοξους αναρριχητές –ντόπιους και επισκέπτες– και μοιράζεται μαζί μας την εμπειρία, την αγάπη του καθώς και πολύτιμες πληροφορίες για το διαρκώς ανερχόμενο αυτό άθλημα.

«Μετά από πολλά χρόνια διαβίωσης στην ασφυκτική πρωτεύουσα, αποφάσισα πριν τρία χρόνια να κάνω μία ποιοτική αλλαγή στη ζωή μου και καθόλου δεν το μετάνιωσα. Όλα έγιναν μετά από ένα φθινοπωρινό Σαββατοκύριακο στο Ναύπλιο, όπου βρέθηκα με έναν παλιόφιλο, με τον οποίο, πιτσιρικά ακόμα, στα τέλη της δεκαετίας του '80, είχαμε “ανοίξει” τις πρώτες αναρριχητικές διαδρομές που πραγματοποιήθηκαν στην περιοχή, σκαρφαλώνοντας για πρώτη φορά στο Λιθόστρωτο. Στο τέλος του διήμερου, ο Θανάσης Σωτηρόπουλος, δραστήριος στα τοπικά δρώμενα της αναρρίχησης και ορειβασίας, έριξε την ιδέα να μετακομίσω στο Ναύπλιο. Έμεινα να το σκέφτομαι μόνο για 2-3 λεπτά και αμέσως συμφώνησα. Τι καλύτερο για εμένα, να ζήσω σε μια πόλη με υψηλή αισθητική, βαρύ ιστορικό αποτύπωμα και... άπειρο βράχο, δίπλα στην Αθήνα και πολύ κοντά σε κάποια από τα πιο ενδιαφέροντα αναρριχητικά πεδία της Ευρώπης και καθόλου μακριά από τον επιβλητικό Ταΰγετο και τον Πάρνωνα. Από εκεί και ύστερα όλα πήραν τον δρόμο τους. Σε μία εβδομάδα είχα βρει σπίτι και κουβαλούσα τον αναρριχητικό και ορειβατικό μου εξοπλισμό. Σιγά σιγά έκανα νέες επαφές και συνδέθηκα φιλικά με ανθρώπους από τους αναρριχητικούς κύκλους της ευρύτερης περιοχής, με τους οποίους μας συνδέει το πάθος της περιπέτειας και της φυγής, της εξερεύνησης και της τάσης για κατάρριψη των νόμων της φυσικής! Κι ίσως τελικά η αναρρίχηση να μην είναι παρά ένα πρόσχημα, ώστε να βρισκόμαστε με ανθρώπους, με κοινά χαρακτηριστικά την αγάπη προς τη φύση και την προστασία της αλλά και την έμφυτη τάση του ανθρώπου προς εξερεύνηση».

Περιοδικό ΕΠΑΘΛΟ, τεύχ. 127, 2021 - III, σελ. 54-60, της Θ. Νουάρου
(διασκευασμένο απόσπασμα)

Ερωτήσεις

16. Ο Δημήτρης Σωτηράκης ασχολείται με την αναρρίχηση από:
- A. το 1975 περίπου, ως σήμερα
B. το 1975 περίπου, και πριν
Γ. το 1985 περίπου, ως σήμερα
Δ. το 1985 περίπου, και πριν
17. Για τον Δημήτρη Σωτηράκη ίσως τελικά η αναρρίχηση:
- A. είναι η αιτία συναναστροφής με άλλους ανθρώπους
B. είναι μια ευκαιρία συναναστροφής με άλλους ανθρώπους
Γ. δεν είναι μια αφορμή για συναναστροφή με άλλους ανθρώπους
Δ. είναι έμφυτη τάση του ανθρώπου
18. «Επίδοξοι αναρριχητές» σημαίνει:
- A. επίζηλοι αναρριχητές
B. ένδοξοι αναρριχητές
Γ. αναγνωρισμένοι αναρριχητές
Δ. φιλόδοξοι αναρριχητές
19. «...ώστε να βρισκόμαστε με ανθρώπους». Τι φανερώνει η δευτερεύουσα πρόταση;
- A. Αιτία
B. Χρόνο
Γ. Σκοπό
Δ. Συμπέρασμα
20. Πότε αποφάσισε να εγκατασταθεί στο Ναύπλιο ο Δημήτρης Σωτηράκης;
- A. Στα μέσα της δεκαετίας του '80.
B. Όταν σκαφάλωσε για πρώτη φορά στο Λιθόστρωτο.
Γ. Στο τέλος του διημέρου στο Ναύπλιο.
Δ. Μία εβδομάδα μετά το διήμερο στο Ναύπλιο.
21. Γιατί ο Δημήτρης Σωτηράκης επέλεξε να μετακομίσει στο Ναύπλιο;
- A. Επειδή είναι πολύ όμορφη πόλη.
B. Για την ένδοξη ιστορία της πόλης.
Γ. Διότι η ευρύτερη περιοχή προσφέρεται για αναρρίχηση.
Δ. Για όλα τα παραπάνω.

22. «Έμεινα να το σκέφτομαι μόνο για 2-3 λεπτά». Τι είδους ρήμα είναι το σκέφτομαι μέσα στην πρόταση;

A. μεταβατικό

B. αμετάβατο

Γ. απρόσωπο

Δ. συνδεδετικό

23. Ποιο από τα παρακάτω επιρρήματα του κειμένου φανερώνει τρόπο;

A. σχεδόν

B. φιλικά

Γ. δίπλα

Δ. αμέσως

24. Στη φράση «Άνθρωποι με τους οποίους μας συνδέει το πάθος της περιπέτειας», η λέξη μας είναι:

A. υποκείμενο

B. αντικείμενο

Γ. κατηγορούμενο

Δ. επιθετικός προσδιορισμός

25. Ποιος από τους παρακάτω είναι ο ορθός τύπος β' ενικού προσώπου προστακτικής ενεργητικού αορίστου;

A. κατάρριψε

B. κατάριψε

Γ. κατέριψε

Δ. κατέρριψε

Θέματα Εξετάσεων 2022

Κείμενο 1 Κάνε μια πράξη αγάπης

Γιατί το πάντα είναι το σύμβολό μας; Το 1980 το WWF έγινε ο πρώτος διεθνής οργανισμός που προσκλήθηκε να εργαστεί στην Κίνα. Από τότε συνεργαζόμαστε με την κυβέρνηση της Κίνας για την προστασία των γιγαντιαίων πάντα.

Τα γιγάντια πάντα ζούσαν κάποτε σε όλη την Κίνα, το βόρειο Βιετνάμ και τη βόρεια Μιανμάρ. Αυτή τη στιγμή όμως τα συναντάμε στη φύση σε μόλις έξι απομονωμένα βουνά στη νότια Κίνα.

Εκτιμάται ότι περίπου 1.860 γιγάντια πάντα απομένουν σήμερα στη φύση. Βοήθησέ μας να τα προστατεύσουμε! Υιοθέτησε ένα γιγάντιο πάντα και στήριξε το έργο μας.

Η συμβολική σου υιοθεσία υποστηρίζει τη δουλειά μας και μας δίνει τα μέσα για να συνεχίσουμε. Στην Ελλάδα, δουλεύουμε στο κομμάτι της ευαισθητοποίησης για την αναγκαιότητα της συνύπαρξης των ανθρώπων με τα άγρια ζώα, διατηρώντας έτσι μια πολύτιμη ισορροπία στη φύση.

Μια σημαντική απειλή για αυτήν την ισορροπία είναι το παράνομο εμπόριο άγριων ζώων. Για αυτό αγωνιζόμαστε με κάθε τρόπο με στόχο να το καταπολεμήσουμε ριζικά.

Ένα νεογέννητο πάντα είναι ροζ, άτριχο και έχει βάρος 100 γραμμάρια –το μέγεθός του είναι περίπου το 1/900 του μεγέθους της μητέρας του– αλλά μεγαλώνοντας μπορεί να φτάσει έως και τα 150 κιλά. Παρά το τεράστιο μέγεθός τους, τα πάντα είναι εξαιρετικοί ορειβάτες.

Το πάντα καθημερινά χρειάζεται να τρώει μέχρι και 38 κιλά μπαμπού. Γι' αυτό μεταναστεύει συχνά, ακολουθώντας τα δάση μπαμπού που κάθε δέκα με εκατό χρόνια μαραίνονται. Όσο τα δάση παρέμεναν εκτεταμένα, είχε τη δυνατότητα να πραγματοποιήσει τη μετανάστευση αυτή χωρίς πρόβλημα.

Τα τελευταία χρόνια όμως, η διάνοιξη δρόμων και η αποψίλωση των δασών για ξυλεία ή για καλλιέργειες έχουν περιορίσει τη δυνατότητά του για μετακίνηση. Κατά συνέπεια, το πάντα απειλείται λόγω της εξαφάνισης του βιοτόπου του. Καταστροφικά ως προς το φυσικό του περιβάλλον δρα και η κλιματική αλλαγή αλλά και η ανάπτυξη του τουρισμού.

<https://donate.wwf.gr/yiothetise/panta> (διασκευή)

Ερωτήσεις

1. «Τα πάντα κινδυνεύουν από...»: ποια πρόταση αληθεύει, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο κείμενο;

A. Το παράνομο εμπόριο άγριων ζώων.

B. Την εξαφάνιση του βιοτόπου τους.

Γ. Την αποψίλωση των δασών.

Δ. Όλα τα παραπάνω.

2. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις είναι αληθής, σύμφωνα με το κείμενο;

- A. Τα πάντα είναι εξαιρετικοί ορειβάτες, λόγω του μεγάλου μεγέθους τους.
- B. Τα πάντα παλιότερα ζούσαν σε πολλά μέρη της Ασίας.
- Γ. Τα πάντα αναγκάζονται να μετακινούνται λόγω της αναδάσωσης.
- Δ. Τα πάντα έχουν περιορισμένες δυνατότητες μετακίνησης, λόγω του γιγάντιου μεγέθους τους.

3. «Δουλεύουμε στο κομμάτι της ευαισθητοποίησης»: Επιλέξτε την πρόταση που αποδίδει καλύτερα το νόημα της υπογραμμισμένης φράσης:

- A. για να ευαισθητοποιήσουμε
- B. με αποτέλεσμα να ευαισθητοποιήσουμε
- Γ. αφού ευαισθητοποιήσουμε
- Δ. με τον όρο να ευαισθητοποιήσουμε

4. Υιοθέτησε: Το ίδιο πρόσωπο στον άλλο αριθμό είναι:

- A. υιοθετείστε
- B. υιοθετήστε
- Γ. υιοθετείται
- Δ. υιοθετίστε

5. «ότι περίπου 1.860 γιγάντια πάντα απομένουν σήμερα στη φύση»: Η πρόταση είναι

- A. αντικείμενο στο ρήμα «εκτιμάται»
- B. υποκείμενο στο ρήμα «εκτιμάται»
- Γ. υποθετική
- Δ. αναφορική

6. Το πάντα έγινε το σύμβολο του ..... οργανισμού WWF.

- A. διεθνής
- B. διεθνές
- Γ. διεθνούς
- Δ. διεθνείς

7. ριζικά: Ποια λέξη/φράση έχει την ίδια σημασία;

- A. εμπεριστατωμένα
- B. πολύ
- Γ. εκ βάθρων
- Δ. αποτελεσματικά

8. απειλή: Η λέξη χρησιμεύει ως:

- A. υποκείμενο στο ρήμα «είναι»
- B. αντικείμενο στο ρήμα «είναι»
- Γ. κατηγορούμενο στο ρήμα «είναι»
- Δ. κατηγορούμενο στη λέξη «εμπόριο»

9. Ποια από τις φράσεις του κειμένου δεν φανερώνει σκοπό;

- A. να εργαστεί
B. για να συνεχίσουμε
Γ. να φτάσει
Δ. να τα προστατεύσουμε

10. Σε ποια από τις παρακάτω φράσεις του κειμένου η αντωνυμία ανήκει σε διαφορετικό είδος;

- A. το έργο μας
B. βοήθησέ μας
Γ. τη δουλειά μας
Δ. το σύμβολό μας

11. Ποιο από τα παρακάτω μέρη του λόγου, όπως χρησιμοποιούνται μέσα στο κείμενο, διαφέρει από τα υπόλοιπα;

- A. καταστροφικά
B. συχνά
Γ. καθημερινά
Δ. τελευταία

12. **πολύτιμος**: Ποια από τις παρακάτω λέξεις έχει αντίθετη σημασία;

- A. άτιμος
B. υποτιμημένος
Γ. ευτελής
Δ. ανεκτίμητος

Κείμενο 2 Ερωτόκριτος

Μια από τις μεγαλύτερες ιστορίες αγάπης, «Ο Ερωτόκριτος», ανεβαίνει φέτος στο θέατρο και συγκινεί τους θεατές, και τους μικρούς και φυσικά και τους μεγάλους.

Τα παιδιά έχουν την ευκαιρία να έρθουν, ίσως για πρώτη φορά, σε επαφή με το σπουδαίο κείμενο του Βιτσέντζου Κορνάρου και μπορούν να γευτούν, μέσα από τις σημαντικές ερμηνείες των ηθοποιών, την ατμόσφαιρα της Ευρωπαϊκής Αναγέννησης που υπήρχε στην Ελλάδα του 17ου αιώνα.

Λίγα λόγια για το έργο

Ένας βασιλιάς με τη γυναίκα του αποκτούν μετά από πολλά χρόνια μια κόρη, την Αρετούσα. Αυτή τη βασιλοπούλα ερωτεύεται ο γιος του πιστού συμβούλου του βασιλιά, Ερωτόκριτος. Επειδή δεν μπορεί να φανερώσει όμως τον έρωτά του, πηγαίνει κάθε νύχτα κάτω από το παράθυρό της και της τραγουδά. Η κοπέλα σταδιακά ερωτεύεται τον άγνωστο τραγουδιστή και μια ιστορία αγάπης έχει μόλις γεννηθεί.

Το ζευγάρι αρχίζει να συναντιέται κρυφά στο παράθυρο της Αρετούσας. Η κοπέλα **παρακινεί** τον Ερωτόκριτο να τη ζητήσει από τον πατέρα της. Όμως ο βασιλιάς εξοργίζεται με το «θράσος» του νέου και τον εξορίζει. Σε μια μάχη που γίνεται ο Ερωτόκριτος σώζει τη ζωή του βασιλιά αλλά τραυματίζεται. Έτσι, ο βασιλιάς, για να ευχαριστήσει τον τραυματισμένο ξένο, αποφασίζει να του προσφέρει για σύζυγο την κόρη του. Η Αρετούσα αρνείται τον γάμο και στη συζήτηση με τον μεταμφιεσμένο Ερωτόκριτο επιμένει στην άρνησή της. Ο Ερωτόκριτος την υποβάλλει σε δοκιμασίες για να επιβεβαιώσει την πίστη της και

τελικά της αποκαλύπτεται αφού λύνει τα μάγια που τον είχαν μεταμορφώσει. Ο βασιλιάς αποδέχεται το γάμο και συμφιλιώνεται με τον Ερωτόκριτο.

Η σκηνοθεσία και η διασκευή κατορθώνει με απλά λόγια να φέρει σε επαφή τα παιδιά με μια ολόκληρη εποχή, όπου οι **διαχρονικές** αρετές και αξίες κυριαρχούν, αφού η γενναιότητα και η εμπιστοσύνη ανταμείβονται. Η σκηνοθεσία λιτή, χωρίς περιττά στολίδια, με σεβασμό στο κείμενο δίνει στους ηθοποιούς τη δυνατότητα να εξελίξουν τους χαρακτήρες που ερμηνεύουν βάζοντας την προσωπική τους σφραγίδα. Παντού κυριαρχεί το συναίσθημα. Άλλοτε με δυνατό και έντονο τρόπο κάνει αισθητή την παρουσία του, ενώ σε άλλες στιγμές μέσα από την αθόρυβη παρουσία του κάνει τον πιο εκκωφαντικό ήχο.

Τα κοστούμια αποτυπώνουν εξαιρετικά την εποχή της Ελλάδας του 17ου αιώνα συνδυάζοντας όμως σύγχρονα στοιχεία. Τα σκηνικά ταξιδεύουν στη λαϊκή παράδοση διατηρώντας ένα ανεπιτήδευτο και ειλικρινές ύφος. Οι μελωδίες ερμηνεύονται ζωντανά πάνω στη σκηνή, με αυθεντικότητα και απλότητα που μαγεύουν και ταξιδεύουν μικρούς και μεγάλους.

Μια παράσταση που μας μεταφέρει την ιστορία αγάπης δύο νέων και μέσα από εκεί ξετυλίγει το νήμα μιας ολόκληρης εποχής, όπου το **πεπρωμένο** και η ανδρεία πρωταγωνιστούν και χτίζουν τις ζωές των ανθρώπων.

<https://paidikotheatro.gr/tag/%CE%B5%CF%81%CF%89%CF%84%CE%BF%CE%BA%CF%81%CE%B9%CF%84%CE%BF%CF%82/>

Ερωτήσεις

13. Στην εποχή στην οποία αναφέρεται το έργο, στην κοινωνία επικρατούσαν

- A. η λιτότητα και ο σεβασμός
- B. η ανδρεία και η επιτήδευση
- Γ. το θράσος και η αυθεντικότητα
- Δ. η γενναιότητα και η αρετή

14. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις δεν αληθεύει, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο κείμενο;

- A. Το έργο παρουσιάζεται ακριβώς όπως γράφτηκε.
- B. Η υπόθεση του έργου τοποθετείται στη Ελλάδα του 17ου αιώνα.
- Γ. Το έργο έχει ευχάριστο τέλος.
- Δ. Συγγραφέας του έργου είναι ο Βιτσέντζος Κορνάρος.

15. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις δεν αληθεύει, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο κείμενο;

- A. Τα κοστούμια του έργου αποδίδουν μόνο τη λαϊκή παράδοση της εποχής.
- B. Στο τέλος του έργου ο Ερωτόκριτος και η Αρετούσα παντρεύονται.
- Γ. Η σκηνοθεσία επιτρέπει στους ηθοποιούς να εμβαθύνουν στους χαρακτήρες που υποδύονται.
- Δ. Ο Ερωτόκριτος επιβεβαιώνει την αγάπη της Αρετούσας μέσα από τεχνάσματα.

16. Η λέξη **πεπρωμένο** σημαίνει:

- A. η προίκα   B. η μοίρα   Γ. η πραγματικότητα   Δ. η έπαρση

17. **σταδιακά**: Ποια λέξη από τις παρακάτω έχει αντίθετη σημασία;

- A. βαθμιαία   B. ραγδαία   Γ. έντονα   Δ. υποτονικά

18. Στην πρόταση «Ο Ερωτόκριτος την υποβάλλει σε δοκιμασίες» το ρήμα στον αόριστο γίνεται:

- A. υπέβαλλε   B. υπόβαλε   Γ. υπέβαλε   Δ. υπόβαλλε

19. Τα σκηνικά απέδωσαν την εποχή με ..... τρόπο.

- A. ειλικρινής   B. ειλικρινές   Γ. ειλικρινείς   Δ. ειλικρινή

20. Ποιο από τα παρακάτω δεν έχει παραθετικά;

- A. κρυφά   B. απλά   Γ. έντονη   Δ. αισθητή

21. **παρακινεί**: Ποια λέξη έχει την ίδια σημασία;

- A. υποκινεί   B. επιδιώκει   Γ. παροτρύνει   Δ. παρακαλεί

22. Η λέξη «**νήμα**» στην κυριολεξία σημαίνει:

- A. το νόημα   B. η συνέχεια   Γ. η κλωστή   Δ. το πνεύμα

23. **διαχρονικές**: Ποια λέξη έχει αντίθετη σημασία;

- A. εφήμερες   B. συναφείς   Γ. παμπάλαιες   Δ. κλασικές

24. Ποια από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου χρησιμοποιείται κυριολεκτικά;

- A. ανεβαίνει   B. να γευτούν   Γ. ταξιδεύουν   Δ. να φανερώσει

25. Ποια από τις παρακάτω λέξεις ανήκει στην ίδια οικογένεια με το β' συνθετικό της λέξης «ηθοποιός»;

- A. ποιότητα   B. ποινή   Γ. ποικιλόμορφος   Δ. ποιητικός

Θέματα Εξετάσεων 2023

Κείμενο 1

Οι αγώνες ήταν στεφανίτες. Το άθλο, δηλαδή, ήταν ένα στεφάνι από κλαδί αγριελιάς, ο κότινος. Σύμφωνα με την παράδοση, τον κότινο ως έπαθλο των αγώνων καθιέρωσε ο Ίφιτος, ύστερα από σχετικό χρησμό του μαντείου των Δελφών. Τα κλαδιά για τα στεφάνια των νικητών έκοβαν από την Καλλιστέφανο ελιά που ήταν νοτίως του ναού του Διός. Ένας «παις αμφιθαλής» (που ήταν δηλαδή στη ζωή οι γονείς του) με χρυσό ψαλίδι έκοβε τα κλαδιά. Στη συνέχεια τα πήγαινε στον ναό της Ήρας και τα ακουμπούσε επάνω σε μία χρυσελεφάντινη τράπεζα. Από εκεί τα έπαιρναν οι Ελλανοδίκες για να στεφανώσουν τους νικητές. Για βραβείο χρησιμοποιούσαν ακόμη μάλλινες ταινίες τις οποίες έδεναν στο μέτωπο ή σε άλλα μέρη του σώματος των αθλητών.

Ανυπολόγιστη, όμως, ήταν η ηθική σημασία της νίκης στην Ολυμπία. Τις νίκες αυτές ύμνησαν μεγάλοι ποιητές, όπως ο Σιμωνίδης, ο Βακχυλίδης και ο σπουδαιότερος όλων, ο Πίνδαρος. Ο Ολυμπιονίκης όταν επέστρεφε στην πόλη του απολάμβανε μεγάλες τιμές. Κατεδαφιζόταν ένα τμήμα των τειχών της πόλης, εφόσον δεν είχε ανάγκη από τείχη πόλη που γέννησε Ολυμπιονίκη, και από τη νέα είσοδο έμπαινε ο νικητής στην πόλη, ανεβασμένος σε ένα μεγαλοπρεπές τέθριππο άρμα. Στη συνέχεια ο νικητής πρόσφερε θυσία στον θεό προστάτη της πόλης και του αφιέρωνε το στεφάνι του. Ακολουθούσε εορταστικό δείπνο στο οποίο καθόταν όλη η πόλη.

Άλλα προνόμια που έδιναν στους νικητές ήταν η ισόβια σίτισή τους με δημόσια δαπάνη, η ατέλεια (φορολογική απαλλαγή), ενώ στην Αθήνα ο Σόλων θέσπισε και χρηματικό βραβείο. Στη Σπάρτη ο νικητής αποκτούσε το δικαίωμα να πολεμάει δίπλα στον βασιλιά. Στις δημόσιες εκδηλώσεις είχαν πάντα τιμητική θέση, ενώ πολλές φορές το όνομά τους χαρασσόταν πάνω σε στήλες που τοποθετούσαν σε περίοπτη θέση. Σε μερικές πόλεις οι Ολυμπιονίκες λατρεύονταν σαν ήρωες μετά τον θάνατό τους.

Τα προνόμια των Ολυμπιονικών ποίκιλλαν από πόλη σε πόλη. Ωστόσο η σημαντικότερη τιμή του Ολυμπιονίκη ήταν το δικαίωμά του να τοποθετήσει το άγαλμά του στην ιερή Άλτη και ο επινίκιος, ο ύμνος δηλαδή που γραφόταν για να εξυμνήσει τη νίκη του. Οι δύο αυτές τιμές εξασφάλιζαν τη δόξα του και το όνομά του έμενε γνωστό για πάντα.

<http://odysseus.culture.gr/a/1/11/ga115.html>

Ερωτήσεις

1. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις δεν αληθεύει σύμφωνα με το κείμενο;
  - A. Όταν επέστρεφε ο ολυμπιονίκης, κατεδάφιζαν τα τείχη της πόλης.
  - B. Ο κότινος καθιερώθηκε ύστερα από σχετικό χρησμό του μαντείου των Δελφών.
  - Γ. Το στεφάνι ήταν φτιαγμένο με κλαδιά που κόβονταν με χρυσό ψαλίδι.
  - Δ. Οι ολυμπιονίκες σιτίζονταν δωρεάν για όλη τους τη ζωή.
2. Ποιο επίθετο δεν ταιριάζει στο ουσιαστικό «παράδοση»;
  - A. μακραίωνη
  - B. ζωντανή
  - Γ. αμοιβαία
  - Δ. λαϊκή
3. «καθιέρωσε»: Ποια από τις παρακάτω λέξεις δεν είναι νοηματικά ισοδύναμη;
  - A. καθίδρυσε
  - B. καθαίρεσε
  - Γ. θέσπισε
  - Δ. εγκατέστησε
4. «Χρησμό»: Ποια από τις παρακάτω λέξεις έχει την ίδια σημασία;
  - A. μαντεία
  - B. χρησιμοθηρία
  - Γ. χρήση
  - Δ. χρίσμα
5. «Τέθριππο άρμα» είναι το άρμα:
  - A. με τέσσερα άλογα
  - B. με τέλεια άλογα
  - Γ. με δυνατά άλογα
  - Δ. το τεθωρακισμένο
6. «Εξασφάλιζαν»: η υποτακτική του παθητικού αορίστου του ρήματος είναι:
  - A. να εξασφαλίσουν
  - B. να εξασφαλίζουν
  - Γ. να εξασφαλιστούν
  - Δ. να έχουν εξασφαλιστεί
7. «έκοβε»: να βρείτε τον υπερσυντέλικό της ενεργητικής φωνής του ρήματος.
  - A. έχει κοπεί
  - B. είχε κοπεί
  - Γ. ήταν κομμένο
  - Δ. είχε κόψει

8. Ποιο επίθετο στις παρακάτω φράσεις έχει παραθετικά;

- A. δημόσια δαπάνη
- Γ. μάλλινες ταινίες

- B. μεγαλοπρεπές άρμα
- Δ. επινίκιος ύμνος

9. «Κατεδαφιζόταν ένα τμήμα των τειχών της πόλης, εφόσον δεν είχε ανάγκη από τείχη πόλη που γέννησε Ολυμπιονίκη, και από τη νέα είσοδο έμπαινε ο νικητής στην πόλη, ανεβασμένος σε ένα μεγαλοπρεπές τέθριππο άρμα.» Αναγνωρίστε τα είδη των προτάσεων στην παραπάνω περίοδο λόγου:

- A. Κύρια, αιτιολογική, αναφορική, κύρια.
- B. Κύρια, αιτιολογική, αναφορική, αιτιολογική.
- Γ. Κύρια, εναντιωματική, αναφορική, κύρια.
- Δ. Κύρια, αιτιολογική, κύρια, κύρια.

10. «Τα προνόμια των Ολυμπιονικών ποίκιλλαν από πόλη σε πόλη». Σε ποιο είδος ανήκει η παραπάνω πρόταση ως προς τη δομή της;

- A. απλή
- B. σύνθετη
- Γ. ελλειπτική
- Δ. επαυξημένη

11. «γνωστό»: Τι είναι συντακτικά η λέξη;

- A. αντικείμενο
- Γ. κατηγορούμενο
- B. υποκείμενο
- Δ. επιθετικός προσδιορισμός

12. «περίοπτη»: Ποια από τις παρακάτω λέξεις ανήκει στην ίδια οικογένεια;

- A. πρόσοψη
- B. προφανής
- Γ. περίοικος
- Δ. περίοδος

Κείμενο 2

Τα γνωστά μας φύκια, που μας συνοδεύουν συχνά στις επισκέψεις μας στην παραλία, αποτελούν μία εναλλακτική και θρεπτική λύση ως πρωτεΐνη για όσους προσέχουν την υγεία τους και αποστρέφονται κάθε τι ζωικό. Τα φύκια, που χρησιμοποιούνται ήδη σε βιοκαύσιμα και βιοπλαστικά, προσελκύουν το ενδιαφέρον, διότι αναπτύσσονται με τρόπο φθινό και γρήγορο, δεν απαιτούν πολύ νερό και απορροφούν διοξείδιο του άνθρακα από τον αέρα. Συν τοις άλλοις, μπορούν να τροφοδοτήσουν μια νέα γενιά νεοφυών μονάδων στον κλάδο της βιώσιμης μόδας, ώστε να δημιουργεί ρούχα διαφορετικά και μη ρυπογόνα.

Η βιομηχανία της μόδας παράγει περισσότερα από 100 δισεκατομμύρια ενδύματα ετησίως, περίπου 14 για κάθε άτομο στη Γη. Τα περισσότερα καταλήγουν σε χωματερές ή πλημμυρίζουν ποτάμια και παραλίες στις αναπτυσσόμενες χώρες. Μόνο ένα κλάσμα ανακυκλώνεται από αυτά. Επιπλέον, όπως αναφέρει σε δημοσίευσμά του το Bloomberg, η μόδα είναι υπεύθυνη για έως και το 10% των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, που θερμαίνει τον πλανήτη, δηλαδή περισσότερο από τα διεθνή αεροπορικά ταξίδια και τη ναυτιλία μαζί. Για τη Σαρλότ Μακάρντι, ερευνήτρια, σχεδιάστρια και επίκουρη καθηγήτρια στο κρατικό Πανεπιστήμιο της Αριζόνας, η αντιμετώπιση του προβλήματος σημαίνει να σκεφτόμαστε όχι μόνο πού καταλήγουν τα ρούχα μας, αλλά και πώς παράγονται. Τα συνθετικά υφάσματα όπως ο πολυεστέρας, το φθηνότερο και το πιο αναλώσιμο από όλα, κατασκευάζονται από ορυκτά καύσιμα.

Έτσι, το 2018 η Μακάρντι άρχισε να σχεδιάζει ένα αδιάβροχο φτιαγμένο από θαλάσσια φύκια, που απορροφούν τους ρύπους και αυτό το ημιδιαφανές ένδυμα εκτέθηκε στο Μουσείο Σχεδίου Κούπερ Χιούιτ Σμιθσόνιαν της Νέας Υόρκης το 2019. Επίσης η Μακάρντι συνεργάστηκε με τον σχεδιαστή μόδας Φίλιπ Λιμ για ένα φόρεμα καλυμμένο με πράσινες πούλιες κατασκευασμένες από το ίδιο υλικό.

«Αυτό που προσπαθώ να τονίσω είναι ότι δεν έχει σημασία μόνο πού πηγαίνουν όσα φοράμε, αλλά κι από πού προέρχονται – το 60% των ρούχων είναι ορυκτά καύσιμα», λέει η σχεδιάστρια. «Έτσι έκανα πάμπολλα πειράματα και συγκέντρωσα άπειρες τεχνολογίες, απέτυχα εκατοντάδες φορές, πριν καταφέρω να δημιουργήσω αυτό το διαυγές, πολύ σταθερό πλαστικό, που είναι εντελώς απαλλαγμένο από συνθετικά και χημικά και είναι φτιαγμένο μόνο από φύκια». Από την κάνναβη μέχρι τους μύκητες, από τον ευκάλυπτο μέχρι το μπαμπού, ένας αυξανόμενος αριθμός νεοφυών μονάδων αναζητεί στη φύση ακριβώς αυτού του είδους τις λύσεις.

Η Ρενάνα Κρεμπς, λόγου χάριν, ίδρυσε την Algaeing το 2016, δύο χρόνια αφότου εγκατέλειψε την καριέρα της στον χώρο της μόδας. Δουλεύοντας με τον πατέρα της, έναν μηχανικό βιοκαυσίμων, η Κρεμπς ανέπτυξε μια εναλλακτική λύση με βάση τα φύκια έναντι των χημικών βαφών, που έχουν κατακλύσει τη βιομηχανία ένδυσης. Ύστερα από ένα αργό ξεκίνημα, το ενδιαφέρον για τις βαφές και τα μελάνια της Algaeing εκτινάχθηκε πέρυσι.

Η νεοφυής μονάδα εργάζεται τώρα όλο το εικοσιτετράωρο για να καλύψει τις πρώτες εμπορικές παραγγελίες από κατασκευαστές σαλονιών, αθλητικών ενδυμάτων και οικιακών υφασμάτων. Αναπτύσσει επίσης νήματα με βάση τα φύκια, τα οποία αναμένει να αρχίσει να εκμεταλλεύεται εμπορικά το επόμενο έτος.

<https://www.kathimerini.gr/economy/562256566/roycha-ftiagmena-apo-fykia-kannavi-mpamproy-kai-eykalypto/>, 04.02.2023

Ερωτήσεις

13. Σύμφωνα με το άρθρο, η νέα τάση στη βιομηχανία της μόδας είναι:

- A. η παραγωγή 100 δισεκατομμυρίων ενδυμάτων τον χρόνο.
- B. η αύξηση των εταιρειών παραγωγής συνθετικών ρούχων.
- Γ. η χρήση οικολογικών πρώτων υλών.
- Δ. η αυξημένη χρήση πολυεστέρα, επειδή είναι φθηνό υλικό.

14. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις αληθεύει, σύμφωνα με το κείμενο;

- A. Η μόδα είναι υπεύθυνη για τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα περισσότερο από όσο οι αεροπορικές και η ναυτιλία μαζί.
- B. Η Σαρλότ Μακάρντι δεν δυσκολεύτηκε να δημιουργήσει ρούχα από φύκια.
- Γ. Τα περισσότερα ρούχα της ετήσιας παγκόσμιας παραγωγής ανακυκλώνονται.
- Δ. Οι περισσότερες εταιρείες που φτιάχνουν ρούχα από μπαμπού και ευκάλυπτο λειτουργούσαν από παλιά και πρόσφατα άλλαξαν το υλικό παραγωγής των υφασμάτων τους.

15. Ο όρος «βιώσιμη μόδα» σημαίνει:

- A. τη μόδα που εστιάζει στην ποσότητα αντί για την ποιότητα.
- B. τη μόδα που σέβεται τον άνθρωπο και το περιβάλλον.
- Γ. τη μόδα που επιλέγει συνθετικά υλικά για την κατασκευή των ρούχων.
- Δ. τη μόδα στις αναπτυσσόμενες χώρες.

16. Εναλλακτική: ποια από τις παρακάτω λέξεις έχει παρόμοια σημασία με βάση το κείμενο;

- A. αξιόπιστη
- B. θεμιτή
- Γ. καινοτόμα
- Δ. παραδοσιακή

17. Αποστρέφονται: ποια από τις παρακάτω λέξεις έχει αντίθετη σημασία σύμφωνα με το κείμενο;

- A. αντιπαθούν
- B. απεχθάνονται
- Γ. απωθούν
- Δ. απολαμβάνουν

18. Ποια από τις υπογραμμισμένες προτάσεις του κειμένου φανερώνει αιτία;

- A. απορροφούν διοξείδιο του άνθρακα

- B. που είναι εντελώς απαλλαγμένο από συνθετικά και χημικά
- Γ. αφότου εγκατέλειψε την καριέρα της στον χώρο της μόδας
- Δ. για να καλύψει τις πρώτες εμπορικές παραγγελίες

19. «ακριβώς»: ο συγκριτικός βαθμός του επιρρήματος είναι

- A. ακριβότερα
- B. ακριβέστερα
- Γ. ακριβώτερα
- Δ. πιο ακριβέστερα

20. «Αυτό το ημιδιαφανές ένδυμα εκτέθηκε»: η ίδια πρόταση στον ενεστώτα είναι

- A. αυτό το ημιδιαφανές ένδυμα εκθέτετε
- B. αυτό το ημιδιαφανές ένδυμα εκθέτει
- Γ. αυτό το ημιδιαφανές ένδυμα εκτέθει
- Δ. αυτό το ημιδιαφανές ένδυμα εκτίθεται

21. «ερευνήτρια»: η λέξη χρησιμεύει ως

- A. υποκείμενο
- B. κατηγορούμενο
- Γ. παράθεση
- Δ. κατηγορηματικός προσδιορισμός

22. Η υπογραμμισμένη πρόταση «όσα φοράμε» συντακτικά είναι:

- A. ειδική
- B. ερωτηματική
- Γ. υποκείμενο
- Δ. αντικείμενο

23. Η πρόταση «από πού προέρχονται» είναι:

- A. ειδική
- B. αναφορική
- Γ. πλάγια ερωτηματική
- Δ. υποθετική

24. Ποια από τις παρακάτω λέξεις ανήκει στην ίδια οικογένεια με τη λέξη «ρυπογόνα»;

- A. ρυμοτομία
- B. απορρυπαντικό
- Γ. ριπή
- Δ. απόρριψη

25. «Τα γνωστά μας φύκια, που μας συνοδεύουν συχνά στις επισκέψεις μας στην παραλία,...»: Ποιο σχήμα λόγου αναγνωρίζετε στην παραπάνω φράση;

- A. προσωποποίηση
- B. παρομοίωση
- Γ. ειρωνεία
- Δ. υπερβολή

Ενδεικτικά Θέματα Εξετάσεων 2020-2022

Ενδεικτικά Θέματα 2020

1ο Ενδεικτικό Θέμα

Κείμενο Ο Αρίων και το δελφίνι

Λένε ότι ο Αρίων, που έμενε τον περισσότερο καιρό στην αυλή του Περιάνδρου, θέλησε να ταξιδέψει στην Ιταλία και τη Σικελία. Εκεί εργάστηκε, έκαμε πολλά χρήματα και είπε να γυρίσει πίσω στην Κόρινθο. Έφυγε, λοιπόν, από τον Τάραντα, αλλά, επειδή δεν είχε εμπιστοσύνη παρά μόνο στους Κορινθίους, ναύλωσε ένα κορινθιακό καράβι.

Στο ταξίδι όμως οι Κορινθίοι **συνεννοήθηκαν** να πετάξουν τον Αρίωνα στη θάλασσα για να πάρουν τα χρήματά του. Ο Αρίων κατάλαβε το σκοπό τους και τους ikέτευε να του χαρίσουν τη ζωή και να τους δώσει όλα όσα είχε. Δεν κατόρθωσε να τους πείσει και οι ναύτες τον διέταξαν ή ν' αυτοκτονήσει μέσα στο πλοίο και να τον θάψουν αυτοί όταν φτάσουν στη στεριά ή να πηδήσει αμέσως στη θάλασσα. Μην ξέροντας τι να κάμει, ο Αρίων τούς ζήτησε μια τελευταία χάρη: να σταθεί στο κατάστρωμα του πλοίου και να τραγουδήσει φορώντας τα καλύτερά του ρούχα. Όταν θα τελειωνε το τραγούδι, θ' αυτοκτονούσε. Οι ναύτες φυσικά χάρηκαν πολύ που θ' άκουγαν τον καλύτερο τραγουδιστή του κόσμου και συγκεντρώθηκαν στη μέση του πλοίου για να τον ακούσουν. Ο Αρίων φόρεσε τα καλύτερά του ρούχα, πήρε την κιθάρα του, τραγούδησε ένα παλιό τραγούδι, και, όταν τελείωσε, έπεσε στη θάλασσα όπως ήταν, με τα ρούχα του. Οι ναύτες συνέχισαν το ταξίδι ως την Κόρινθο.

Εκείνον, καθώς λένε, τον πήρε ένα δελφίνι στη ράχη του και τον μετέφερε στο Ταίναρο. Εκεί βγήκε στη στεριά και ξεκίνησε για την Κόρινθο με τα ίδια ρούχα. Όταν έφτασε εκεί, τα διηγήθηκε όλα. Ο Περιάνδρος όμως δεν τον πίστεψε και τον φυλάκισε σε αυστηρή απομόνωση, περιμένοντας να έρθει το πλοίο.

Μόλις έφτασε το πλοίο, κάλεσε τους ναύτες να του πουν αν ήξεραν τίποτα για τον Αρίωνα. Εκείνοι του αποκρίθηκαν ότι τον είχαν δει στην Ιταλία, ότι ήταν καλά και ότι, όταν έφυγαν, τον άφησαν στον Τάραντα όπου εργαζόταν πολύ καλά. Εκείνη τη στιγμή παρουσιάστηκε εμπρός τους ο Αρίων, ντυμένος όπως ήταν όταν είχε πέσει στη θάλασσα. Οι ναύτες, έκπληκτοι, δεν μπόρεσαν ν' αρνηθούν τίποτα.

Αυτά διηγούνται και οι Κορινθίοι και οι Λέσβιοι, και στο Ταίναρο υπάρχει ακόμη ένα μικρό ανάθημα, που παριστάνει έναν άνθρωπο καθισμένο σε δελφίνι.

Ηροδότου Ιστορίες, Βιβλίο Πρώτο, κεφ. 24, μετάφραση Αγγελος Βλάχος, εκδ. Γαλαξίας, Αθήνα 1971

Ερωτήσεις

1. Να βρείτε τη σωστή σειρά με την οποία έγιναν τα γεγονότα.

1. Ο Αρίων ζήτησε από τους ναύτες να τον αφήσουν να τραγουδήσει.
2. Ο Περίανδρος κατάλαβε ότι ο Αρίων έλεγε την αλήθεια.
3. Ο Αρίων ταξίδεψε στη Σικελία, όπου εργάστηκε και κατάφερε να γίνει πλούσιος.
4. Ο Περίανδρος δεν πίστεψε τίποτα για την περιπέτειά του και τον φυλάκισε.
5. Κατά την επιστροφή, οι ναύτες του πλοίου τον λήστεψαν και θέλησαν να τον πετάξουν στη θάλασσα.
6. Όταν ο Αρίων έπεσε στη θάλασσα, ένα δελφίνι τον πήρε στη ράχη του και τον οδήγησε στη στεριά.

A. 3-6-1-5-2-4

B. 3-5-1-6-4-2

Γ. 3-1-6-2-5-4

Δ. 3-4-1-2-6-5

2. Ποια από τις παρακάτω φράσεις δεν αληθεύει;

- A. Ο Αρίων δεν είχε εμπιστοσύνη στους Κορίνθιους.
- B. Οι ναύτες χάρηκαν που θα άκουγαν τον καλύτερο τραγουδιστή του κόσμου.
- Γ. Ο Περίανδρος φυλάκισε τον Αρίωνα.
- Δ. Οι ναύτες είπαν στον Περίανδρο ότι είχαν δει τον μουσικό στην Ιταλία.

3. Ποιο από τα παρακάτω δεν αποτελεί δίδαγμα του μύθου;

- A. Πρέπει να προσέχουμε σε ποιους δείχνουμε εμπιστοσύνη.
- B. Ό,τι και να γίνει, στο τέλος λάμπει πάντα η αλήθεια.
- Γ. Τα δελφίνια είναι πολύ καλοί φίλοι με τους ανθρώπους.
- Δ. Το καλύτερο επάγγελμα είναι αυτό του μουσικού.

4. Ποιο από τα παρακάτω είναι συνώνυμο της λέξης «συνεννοήθηκαν», με την έννοια που έχει στο κείμενο;

A. επικοινωνήσαν

B. συμφώνησαν

Γ. αποφάσισαν

Δ. σκόπευαν

5. Στην πρόταση «Ο Αρίων δεν κατόρθωσε να τους πείσει» η λέξη «τους» είναι:

- A. άρθρο
B. αντικείμενο στο ρήμα «πείσει»
Γ. υποκείμενο στο ρήμα «πείσει»
Δ. αντικείμενο στο ρήμα «κατόρθωσε»

6. Στη φράση «Οι ναύτες φυσικά χάρηκαν πολύ που θ' άκουγαν τον καλύτερο τραγουδιστή του κόσμου», η υπογραμμισμένη δευτερεύουσα πρόταση είναι:

- A. αναφορική
B. αιτιολογική
Γ. χρονική
Δ. ειδική

7. Σε τι χρόνο βρίσκεται το ρήμα «πήρε»;

- A. ενεστώτα ενεργητικής φωνής
B. παρατατικό ενεργητικής φωνής
Γ. αόριστο ενεργητικής φωνής
Δ. παρακείμενο ενεργητικής φωνής

8. Ποια από τις παρακάτω λέξεις ανήκει στην ίδια οικογένεια με τη λέξη «πείσει»;

- A. πείσμα
B. πειθώ
Γ. πείραμα
Δ. πίεση

9. Ποια από τις παρακάτω φράσεις δείχνει τόπο;

- A. με τα ρούχα
B. στη μέση του πλοίου
Γ. παρά μόνο στους Κορίνθιους
Δ. για τον Αρίωνα

10. Ο Αρίων φόρεσε τα καλύτερά του ρούχα, πήρε την κιθάρα του, τραγούδησε ένα παλιό τραγούδι, και, όταν τέλειωσε, έπεσε στη θάλασσα όπως ήταν, με τα ρούχα του.

Στο παραπάνω απόσπασμα κυριαρχεί:

- A. η περιγραφή
B. η αφήγηση
Γ. ο πλάγιος λόγος
Δ. ο μονόλογος

2ο Ενδεικτικό Θέμα

Κείμενο Γίνετε σαν τα παιδιά

Ένας θίασος είχε έρθει στη Μανωλίτσα, για να δώσει παράσταση δωρεάν. Όλοι οι μεγάλοι έδειξαν ενδιαφέρον κι άρχισαν να σχηματίζουν μια μεγάλη ουρά με φασαρία και σπρωξίματα. Γυναίκες και άντρες με τα μικρά τους περιμένουν ανυπόμονα μπροστά στην πόρτα. Τα παιδιά μαζεύτηκαν εκεί μαζί με τους γονείς τους.

- Τράβα στη σειρά σου! έλεγε ο ένας.
- Εγώ είμαι πριν από σένα! έλεγε ο άλλος.
- Ουρανία, μη σου φύγει το παιδί.
- Μη σπρώχνεις.
- Αχ, αχ, το πόδι μου! Ε, κύριος, πάτα και λίγο κάτω!

Δυο ψηλοί και γεροδεμένοι πατεράδες βρέθηκαν πλάι πλάι. Ήταν όμως δυο παράξενα συμπλέγματα: ο καθένας κρατούσε καβάλα στους ώμους του τον μικρό του γιο, που δε θα 'ταν παραπάνω από τριών χρονών.

Για να λέμε την αλήθεια, οι δυο μικροί στην αρχή καλοπερνούσαν εκεί πάνω. Ήταν αρκετά αναπαυτικά, όπως απάνω σ' άλογα. Καθώς μάλιστα ήταν γείτονες κοντά κοντά, είχανε πιάσει και κουβέντα, ενώ οι άλλοι από κάτω ξεροστάλιαζαν στα πόδια τους.

Σιγά σιγά η φασαρία και τα σπρωξίματα δυνάμωναν. Δεν καταλάβαιναν βέβαια τι γίνεται, αλλά λίγο τους ένοιαζε. Έτσι άρχισαν και το παιχνίδι. Ο ένας κρατούσε ένα καράβι με πανιά, ο άλλος ένα αυτοκινητάκι φορτηγό.

- Μου το 'φερε ο Άγιος Βασίλης, έλεγε ο ένας.
- Κι εμένα, απαντούσε ο άλλος.
- Μη σπρώχνεις, κύριε! φώναζε την ίδια στιγμή ο ένας πατέρας.
- Εγώ σπρώχνω ή εσύ; απαντούσε ο άλλος.
- Έχω κι εγώ ένα καραβάκι, έλεγε ο ένας γιος.
- Να το φέρεις να το βάλουμε στη θάλασσα, απαντούσε ο άλλος γιος.

Κι από κάτω σκαμπανεβάσματα και βρισιές.

Ήταν κάτι πολύ παράξενο: δυο και δυο ίσον τέσσερις, δυο να μαλώνουν, δυο να παίζουν.

- Κατεβάστε τα παιδιά, καλέ! ακούστηκε μια φωνή.

Μερικά χέρια υψώθηκαν και τα κατέβασαν. Τα τράβηξαν παράμερα σ' ένα ήσυχο μέρος, ενώ την ίδια στιγμή φούντωσε ο καβγάς. Ο κόσμος έτρεχε πέρα δώθε. Η πλατεία αναστατώθηκε.

Κι όταν τελοσπάντων ο καυγάς πήρε τέλος, όλοι θυμήθηκαν τα παιδιά. Πού είναι αυτοί οι δύο;

Τα βρήκαν καθισμένα χάμω, να ταξιδεύουν το φορτηγό και το καραβάκι τους.

Οι δύο πατεράδες, ιδρωμένοι, στάθηκαν μπροστά στα παιδιά κατάπληχτοι. Ύστερα χαμήλωσαν το κεφάλι τους. Ξαφνικά κατάλαβαν. Ξαφνικά ντράπηκαν. Ξαφνικά όλη η πλατεία σώπασε ντροπιασμένη.

Τότε η φωνή του κ. Γουργούρη ακούστηκε:

– Αν δε γίνετε σαν τα παιδιά, μην περιμένετε προκοπή, πολεμόχαροι άνθρωποι...

Παντελή Καλιότσου, *Τα ξύλινα σπαθιά*

Ερωτήσεις

Υπογραμμίζω τη σωστή απάντηση, που είναι μία κάθε φορά.

1. Ένας θίασος είχε πάει στη Μανωλίτσα, για να δώσει παράσταση. Σε ποιο μέρος του χωριού θα δινόταν η παράσταση;

A. Στο σπίτι της Ουρανίας.

B. Μπροστά από μια πόρτα.

Γ. Στο σπίτι του κυρίου Γουργούρη.

Δ. Στην πλατεία του χωριού.

2. «Ήταν όμως δυο παράξενα συμπλέγματα». Ο συγγραφέας χαρακτηρίζει έτσι...

A. την Ουρανία.

B. τους δυο πατεράδες.

Γ. τα δυο παιδιά.

Δ. τους δυο πατεράδες και τα δυο παιδιά που βρίσκονταν στους ώμους τους.

3. Ποια ηλικία είχαν τα δύο μικρά παιδιά που αναφέρονται στο κείμενο;

A. Πάνω από τριών χρονών.

B. Από τριών χρονών και κάτω.

Γ. Τεσσάρων χρονών.

Δ. Δεν αναφέρεται η ηλικία τους.

4. Τι παιχνίδια κρατούσαν τα δύο παιδιά;

A. Το κάθε παιδί κρατούσε από ένα καράβι με πανιά.

B. Το κάθε παιδί κρατούσε από ένα αυτοκινητάκι φορτηγό.

Γ. Το ένα παιδί κρατούσε ένα καράβι με πανιά και το άλλο ένα αυτοκινητάκι φορτηγό.

Δ. Τα παιδιά δεν κρατούσαν παιχνίδια.

5. Οι δυο πατεράδες κατέβασαν τα παιδιά από τους ώμους τους...

- A. για να μπορούν να καβγαδίζουν ανενόχλητοι.
- B. για να μη χτυπήσουν τα δύο παιδιά την ώρα που αυτοί θα τσακώνονταν.
- Γ. για να τα αφήσουν να παίξουν ανενόχλητα σ' ένα ήσυχο μέρος.
- Δ. γιατί κουράστηκαν.

6. Ποια πρόταση είναι λανθασμένη;

Οι μεγάλοι...

- A. έσπρωχναν και πατούσαν ο ένας τον άλλο.
- B. έκαναν πολλή φασαρία.
- Γ. περίμεναν με υπομονή να αρχίσει η παράσταση.
- Δ. τσακώνονταν μεταξύ τους.

7. Ποιο είναι το κύριο μήνυμα που θέλει να μας μεταδώσει ο συγγραφέας;

- A. Να περιμένουμε υπομονετικά στη σειρά μας.
- B. Να λέμε την αλήθεια.
- Γ. Να επιδιώκουμε την ειρηνική συνύπαρξη.
- Δ. Όλα τα παραπάνω.

8. Σε ποιο είδος κειμένου ανήκει το απόσπασμα;

- A. Άρθρο.
- B. Επιστολή.
- Γ. Μυθιστόρημα.
- Δ. Ημερολόγιο.

9. **πολεμόχαροι άνθρωποι:** Σημειώστε τη λέξη που έχει την ίδια σημασία.

- A. πολεμοκάπηλοι
- B. πολεμικοί
- Γ. φιλοπόλεμοι
- Δ. πολεμιστές

10. **ανυπόμονα:** Σημειώστε τη λέξη που έχει την αντίθετη σημασία.

- A. ανυπάκουα
- B. υπομονετικά
- Γ. ανήσυχα
- Δ. υπάκουα

3ο Ενδεικτικό Θέμα

Ερωτήσεις

A. Επιλέγω αυτό που ταιριάζει στη μαυρισμένη λέξη ή φράση (μία μόνο απάντηση είναι σωστή σε κάθε περίπτωση).

1. Ο θεός μου εξελέγη δήμαρχος.

- A. υποκείμενο   B. αντικείμενο   Γ. μεταβατικό ρήμα   Δ. συνδεδετικό ρήμα

2. Δεν της το είπε.

- A. αντικείμενο   B. υποκείμενο   Γ. κατηγορούμενο   Δ. επεξήγηση

3. Πρέπει να φύγουμε γρήγορα.

- A. τελική   B. υποκείμενο   Γ. πλάγια ερωτηματική   Δ. αντικείμενο

4. Κι ο Κωσταντής, σαν τ' άκουσε, πολύ καλό του φάνη. (δημοτικό)

- A. κύρια πρόταση   B. αποτελεσματική πρόταση
Γ. ειδική πρόταση   Δ. χρονική πρόταση

5. Ο σωστός τύπος του β' ενικού της συνοπτικής προστακτικής του ρήματος «υπογράψω» είναι:

- A. υπογράψτε   B. υπέγραψε   Γ. υπογράφεις   Δ. υπόγραψε

6. «Πήγε στο θέατρο αλλά είχε χάσει το εισιτήριο». Η σύνταξη είναι:

- A. παρατακτική   B. υποτακτική   Γ. ασύνδετο σχήμα   Δ. παθητική

B. Συμπληρώνω τα κενά με τον σωστό τύπο του ουσιαστικού ή επιθέτου.

1. Ένα αυτοκίνητο πέρασε ξαφνικά από δίπλα μας με ..... ταχύτητα.

- A. ιλιγγιώδης   B. ιλιγγιώδες   Γ. ιλιγγιώδη   Δ. ιλιγγιώδεις

2. Αυτός ο δρόμος έχει ..... φασαρία.

- A. πολύ   B. πολλοί   Γ. πολλή   Δ. πολλή

3. Οι ..... του καπνίσματος στην υγεία είναι τεράστιες.
Α. επίπτωση Β. επιπτώσεις Γ. επιπτώσεις Δ. επίπτωσης
4. Τα ..... περιστατικά βίας δυναμιτίζουν τις διμερείς σχέσεις των χωρών.
Α. συνεχής Β. συνεχείς Γ. συνεχή Δ. συνεχές
5. Οι ..... συνθήκες δεν βοηθούν στην εξεύρεση λύσης.
Α. παρόντες Β. παρούσες Γ. παρουσίες Δ. παρών
6. Οι αθλητές συνήθως εγκαταλείπουν την ..... δράση νέοι.
Α. ενεργός Β. ενεργό Γ. ενεργή Δ. ενεργοί

Γ. Επιλέγω από τις παρακάτω ερμηνείες αυτή που ταιριάζει καλύτερα (μία μόνο απάντηση είναι σωστή σε κάθε περίπτωση).

«Εκκωφαντικός» σημαίνει:

- Α. πολύ βαρύς Β. υπόκωφος Γ. πολύ σιγανός Δ. πολύ δυνατός

Δ. Επιλέγω τη λέξη που δεν ταιριάζει με τις υπόλοιπες.

- Α. το βιβλίο της αδελφής μου Β. η μάχη του Μαραθώνα
Γ. ο υπολογιστής της μαμάς μου Δ. η μπάλα του Πέτρου

Ε. Αν θέλαμε να μετατρέψουμε την παρακάτω φράση από Ενεργητική σε Παθητική φωνή, η σωστή απάντηση θα ήταν:

Τα μελλοντικά διαστημόπλοια θα μεταφέρουν αστροναύτες σε μακρινούς πλανήτες.

- Α. Σε μακρινούς πλανήτες θα μεταφέρουν αστροναύτες τα μελλοντικά διαστημόπλοια.
Β. Αστροναύτες θα μεταφερθούν σε μακρινούς πλανήτες από τα μελλοντικά διαστημόπλοια.
Γ. Αστροναύτες θα μεταφέρουν σε μακρινούς πλανήτες τα μελλοντικά διαστημόπλοια.
Δ. Αστροναύτες μεταφέρθηκαν σε μακρινούς πλανήτες από τα μελλοντικά διαστημόπλοια.

4ο Ενδεικτικό Θέμα

Κείμενο Ηχορρύπανση, «δώρο του σύγχρονου πολιτισμού»

Έχουν περάσει πολλά χρόνια από τότε που οι περισσότεροι άνθρωποι ζούσαν κυρίως στα χωριά και τις μικρές πόλεις, σε σπίτια με κήπους και ήσυχους δρόμους. Σήμερα πέντε στους δέκα είναι συγκεντρωμένοι σε μεγαλουπόλεις, όπου κυριαρχούν οι πολυκατοικίες και οι δρόμοι είναι γεμάτοι αυτοκίνητα, που εκτός από το νέφος δημιουργούν και ανυπόφορους θορύβους. Μια από τις νέες πληγές του σύγχρονου πολιτισμού ονομάζεται ηχορρύπανση. Το μεγαλύτερο ανεκτό όριο θορύβου για τον άνθρωπο είναι τα 70 ντεσιμπέλ (dc). Όταν ξεπεραστεί αυτό το όριο, ο οργανισμός μας **αντιδρά βίαια**.

Πρόσφατες έρευνες απέδειξαν ότι ο πολύς θόρυβος οδηγεί σε προβλήματα υπέρτασης, άγχους και επιθετικότητας. Σ' ένα οικοδομικό τετράγωνο υπό ανέγερση αφέθηκαν για εννέα μήνες πίθηκοι. Η πίεσή τους ανέβηκε μέχρι 40%. Είναι χαρακτηριστικό ότι διαφορετικά αντιδρούν οι οδηγοί σε μια σύγκρουση αυτοκινήτων στην πόλη και διαφορετικά σ' έναν επαρχιακό δρόμο.

Καλό θα είναι, όταν αγοράζουμε παιδικά παιχνίδια, να ελέγχουμε το θόρυβο που παράγουν. Η τηλεόραση και τα στερεοφωνικά συγκροτήματα στο σπίτι να μην παίζουν σε τέτοια ένταση, που χρειάζεται να φωνάζουμε για να μας ακούσουν, ενώ παράλληλα ενοχλούνται και οι γείτονές μας. Τέλος να σημειώσουμε ότι οι επισκέψεις μας σε μέρη θορυβώδη δεν πρέπει να ξεπερνούν τις δύο ώρες.

Ερωτήσεις

Να απαντήσετε με βάση το κείμενο, επιλέγοντας τη σωστή από τις απαντήσεις που σας δίνονται.

1. Σήμερα σε μεγαλουπόλεις ζει:

- A. το 50% των ανθρώπων
- B. το 70% των ανθρώπων
- Γ. το 40% των ανθρώπων
- Δ. το 85% των ανθρώπων

2. Ο άνθρωπος μπορεί να ανεχθεί θόρυβο μέχρι:

- A. 9 ντεσιμπέλ
- B. 40 ντεσιμπέλ
- Γ. 70 ντεσιμπέλ
- Δ. δύο ώρες

3. Ο πολύς θόρυβος οδηγεί σε προβλήματα:

- A. υπέρτασης
- B. άγχους
- Γ. επιθετικότητας
- Δ. σε όλα τα παραπάνω

4. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις αληθεύει ως προς το περιεχόμενό της;

- A. Σ' ένα οικοδομικό τετράγωνο υπό ανέγερση αφέθηκαν για εννέα μέρες πίθηκοι.
- B. Οι επισκέψεις μας σε μέρη θορυβώδη δεν πειράζει να ξεπερνούν τις δύο ώρες.
- Γ. Στις μεγαλουπόλεις βρίσκει κανείς σπίτια με κήπους και ήσυχους δρόμους.
- Δ. Όταν εκτεθούμε σε πολύ θόρυβο, αντιδρούμε πιο βίαια.

5. Ποια λέξη έχει το ίδιο νόημα με τη λέξη «παράλληλα»;

- A. παρόμοια
- B. ταυτόχρονα
- Γ. αργότερα
- Δ. αντίθετα

6. Να βρείτε την πτώση της φράσης «μικρές πόλεις», όπως χρησιμοποιείται στο κείμενο:

- A. κλητική πληθυντικού
- B. γενική πληθυντικού
- Γ. ονομαστική πληθυντικού
- Δ. αιτιατική πληθυντικού

7. Πρόσφατες έρευνες. το επίθετο «Πρόσφατες» είναι:

- A. θετικού βαθμού
- B. συγκριτικού βαθμού περιφραστικό
- Γ. συγκριτικού βαθμού μονολεκτικό
- Δ. υπερθετικού βαθμού

8. Το ρήμα «απέδειξαν» είναι:

- A. Οριστική Παρατατικού Ενεργητικής Φωνής
- B. Οριστική Αορίστου Ενεργητικής Φωνής
- Γ. Οριστική Παρατατικού Παθητικής Φωνής
- Δ. Οριστική Αορίστου Παθητικής Φωνής

9. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τη λέξη «ηχορρύπανση»:

- A. αντικείμενο στο ρήμα «ονομάζεται»
- B. κατηγορούμενο στο «μία»
- Γ. υποκείμενο του ρήματος «ονομάζεται»
- Δ. κατηγορούμενο στο «πολιτισμού»

10. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τη λέξη «οικοδομικό»:

- A. επιθετικός προσδιορισμός στο «τετράγωνο»
- B. Αντικείμενο στο «αφέθηκαν»
- Γ. κατηγορηματικός προσδιορισμός στο «τετράγωνο»
- Δ. επιρρηματικός προσδιορισμός

5ο Ενδεικτικό Θέμα

Κείμενο Οι Χόμπιτ

Οι Χόμπιτ είναι λαός ελάχιστα γνωστός μα πολύ αρχαίος, που παλιότερα ήταν περισσότεροι απ' ό,τι είναι τώρα. Αγαπούν την ειρήνη, την ηρεμία και την καλοοργανωμένη γη: μια καλοτακτοποιημένη και καλοκαλλιεργημένη περιοχή ήταν ο πιο αγαπημένος τους τόπος. Δε νιώθουν, δεν ένιωθαν κι ούτε τους άρεσαν μηχανές πιο πολύπλοκες απ' το φουσερό, το νερόμυλο ή τον αργαλειό, αν και ήταν **επιδέξιοι** στη χρήση των εργαλείων. Ακόμα και τα παλιά χρόνια ήταν γενικά ντροπαλοί μπροστά στους «Μεγάλους Ανθρώπους», όπως μας ονομάζουν, και τώρα μας αποφεύγουν με φόβο και είναι δύσκολο να τους βρει κανείς. Έχουν δυνατά αυτιά και ζωηρά μάτια και μολονότι έχουν την τάση να παχαίνουν και ποτέ δε βιάζονται χωρίς λόγο, είναι **επιδέξιοι** στις κινήσεις τους...

Το ύψος τους διαφέρει και φτάνει από 60 εκ. ως 1,20 μ. του δικού μας μέτρου. Τώρα πια σπάνια φτάνουν τα 90 εκ. και οι ίδιοι λένε πως έχουν πάρει την κάτω βόλτα κι ότι ήταν ψηλότεροι τα παλιά τα χρόνια...

Και για να μιλήσουμε για τους Χόμπιτ του Σάιρ, που ενδιαφέρουν την ιστορία μας, τον καιρό που είχαν ειρήνη και **ευημερία**, ήταν ένας αμέριμνος λαός. Ντύνονταν με φανταχτερά χρώματα, δείχνοντας ιδιαίτερη συμπάθεια στα κίτρινα και στα πράσινα. Αλλά σπάνια φορούσαν παπούτσια, γιατί τα πόδια τους είχαν σκληρές πατούσες και σκεπάζονταν με πυκνόσγουρες τρίχες, που έμοιαζαν πολύ με τα συνήθως καστανά μαλλιά του κεφαλιού τους. Γι' αυτό η μόνη τέχνη που ελάχιστα γνώριζαν ήταν εκείνη του παπουτσή. Είχαν όμως **μακριά** κι **επιδέξια** δάχτυλα και μπορούσαν να κατασκευάζουν πολλά άλλα πράγματα, πολύ όμορφα και χρήσιμα. Τα πρόσωπά τους, γενικά, ήταν περισσότερο καλόγνωμα παρά όμορφα: πλατιά, με ζωηρά μάτια, κόκκινα μάγουλα και στόμα που ήταν εύκολο στο γέλιο, στο φαΐ και στο πιοτό. Και στ' αλήθεια γελούσαν, έτρωγαν κι έπιναν συχνά και με όρεξη, αφού τους άρεσαν σε όλες τις περιπτώσεις τα απλοϊκά αστεία και τα έξι γεύματα τη μέρα – όταν μπορούσαν να τα έχουν. Ήταν φιλόξενοι και τρελαίνονταν για πάρτι και δώρα, που **απλόχερα** χάριζαν και μ' ευχαρίστηση δέχονταν.

Τ. Ρ. Ρ. Τόλκιν, *Ο Άρχοντας των δαχτυλιδιών*

Ερωτήσεις

1. «Τα πρόσωπά τους, γενικά, ήταν περισσότερο καλόγνωμα παρά όμορφα: πλατιά, με ζωηρά μάτια, κόκκινα μάγουλα και στόμα που ήταν εύκολο στο γέλιο, στο φαΐ και στο πιοτό».

A. περιγραφή

B. αφήγηση

Γ. πλάγιος λόγος

Δ. ειρωνεία

2. **επιδέξιοι**: Ποια από τις παρακάτω λέξεις είναι συνώνυμη;

- A. επιδεικτικοί   B. ικανοί   Γ. ανίκανοι   Δ. δεξιόχειρες

3. «ένας **αμέριμνος** λαός»: Ποια από τις παρακάτω λέξεις είναι συνώνυμη;

- A. απλοϊκός   B. αμέριστος   Γ. ξένοιαστος   Δ. μοναχικός

4. Ποιο από τα παρακάτω ΔΕΝ ήταν χαρακτηριστικό των Χόμπιτ;

- A. ντροπαλοί   B. φιλειρηνικοί   Γ. όμορφοι   Δ. φιλόξενοι

5. «**δώρα, που απλόχερα χάριζαν**» σημαίνει:

- A. Έδιναν δώρα από χέρι σε χέρι.
B. Έδιναν λίγα και φτηνά δώρα.
Γ. Έδιναν πολλά και πλούσια δώρα.
Δ. Έδιναν δώρα όταν βρίσκονταν σε ανοιχτό χώρο.

6. **μακριά**: Τι είναι συντακτικά η λέξη;

- A. κατηγορούμενο   B. επιθετικός προσδιορισμός
Γ. αντικείμενο   Δ. επιρρηματικός προσδιορισμός

7. **ευημερία**: Τι είναι συντακτικά η λέξη;

- A. υποκείμενο   B. αντικείμενο   Γ. κατηγορούμενο   Δ. επεξήγηση

8. «οι ίδιοι λένε πως έχουν πάρει την κάτω βόλτα». Η υπογραμμισμένη φράση είναι:

- A. υποκείμενο   B. αντικείμενο
Γ. ερωτηματική πρόταση   Δ. αναφορική πρόταση

9. Γιατί οι Χόμπιτ μάς ονομάζουν «Μεγάλους Ανθρώπους»;

- A. Γιατί θαυμάζουν τον πολιτισμό μας, που είναι πιο πολύπλοκος από τον δικό τους.
B. Γιατί το ύψος μας είναι μεγαλύτερο από το δικό τους.

- Γ. Γιατί οι άνθρωποι φτάνουν σε μεγαλύτερη ηλικία από τους Χόμπιτ.
- Δ. Γιατί ντρέπονται τους ανθρώπους.

10. Η μόνη τέχνη που ελάχιστα γνώριζαν ήταν εκείνη του παπουτσή, γιατί:

- A. Ήταν δύσκολη.
- B. Δεν χρειάζονταν παπούτσια.
- Γ. Δεν είχαν δέρματα, για να κατασκευάσουν παπούτσια.
- Δ. Δεν ήταν αρκετά ικανοί, ώστε να κατασκευάσουν παπούτσια.

6ο Ενδεικτικό Θέμα

Κείμενο

Από μια έρευνα που έγινε βρέθηκε ότι οι πτώσεις (από μικρό ή μεγάλο ύψος, στο ίδιο επίπεδο, από σύγκρουση με άλλο παιδί ή με έπιπλα) αποτελούν τη συχνότερη αιτία τραυματισμού των παιδιών. Στις ηλικίες κάτω του 1 έτους σε πτώση οφείλεται το 69,5% των ατυχημάτων, στις ηλικίες 1-4 ετών το 50,83% και στις ηλικίες 5-14 ετών το 46,54%. Πιο επικίνδυνος χώρος για τα μικρά παιδιά φαίνεται να είναι το σπίτι, καθώς εκεί συμβαίνει το 81,73% των ατυχημάτων στα παιδιά ηλικίας κάτω του 1 έτους και το 63,54% αυτών σε παιδιά ηλικίας 1-4 ετών. Αντιθέτως, για τα παιδιά ηλικίας 5-14 ετών πιο επικίνδυνος είναι ο χώρος του σχολείου και κυρίως το προαύλιο (εκεί συμβαίνει το 32,09% των ατυχημάτων). Ο κ. Στ. Π., αναπληρωτής καθηγητής Ιατρικής του Πανεπιστημίου Αθηνών και υπεύθυνος της Επιτροπής Οδικής Ασφάλειας του Υπουργείου Υγείας, υποστηρίζει ότι οι γονείς θα πρέπει να φροντίσουν ώστε το σπίτι τους να γίνει ασφαλής χώρος για τα παιδιά για να μη συμβεί κάποιο ατύχημα.

Ερωτήσεις

1. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις ισχύει με βάση το παραπάνω κείμενο;

- A. Το 63,54% των ατυχημάτων στα παιδιά ηλικίας 1-4 ετών συμβαίνει στο σπίτι.
- B. Το 63,54% των ατυχημάτων στα παιδιά ηλικίας 5-14 ετών συμβαίνει στο σπίτι.
- Γ. Το 63,54% των ατυχημάτων στα παιδιά ηλικίας 1-4 ετών συμβαίνει στο σχολείο.
- Δ. Το 46,54% των ατυχημάτων στα παιδιά ηλικίας 1-4 ετών συμβαίνει στο σπίτι.

2. Ποιος από τους παρακάτω τίτλους ταιριάζει περισσότερο στο παραπάνω κείμενο;

- A. Τραυματισμοί των παιδιών από πτώση.
- B. Τα παιδικά ατυχήματα.
- Γ. Ατυχήματα των παιδιών στο σχολείο.
- Δ. Τραυματισμοί των παιδιών στο σπίτι.

3. «Ο δάσκαλός μας, ο κος Νίκος, μας έδωσε οδηγίες για την ..... πλοήγηση στο διαδίκτυο»: Συμπληρώστε την πρόταση με τον σωστό τύπο.

- A. ασφαλής
- B. ασφαλή
- Γ. ασφαλείς
- Δ. ασφαλές

4. επικίνδυνος → Ο συντακτικός ρόλος της λέξης είναι:

A. υποκείμενο

B. αντικείμενο

Γ. κατηγορούμενο

Δ. επιθετικός προσδιορισμός

5. αιτία → Ο συντακτικός ρόλος της λέξης είναι:

A. υποκείμενο

B. αντικείμενο

Γ. κατηγορούμενο

Δ. ουσιαστικό

6. υποστηρίζει: Ποια λέξη έχει την ίδια σημασία;

A. πιστεύει

B. εκφράζει

Γ. βασίζει

Δ. στηρίζει

7. για να μη συμβεί κάποιο ατύχημα: Η πρόταση φανερώνει...

A. αιτία

B. σκοπό

Γ. αποτέλεσμα

Δ. χρόνο

8. βρέθηκε: Σε τι χρόνο βρίσκεται το ρήμα;

A. αόριστο

B. παρατατικό

Γ. ενεστώτα

Δ. παρακείμενο

7ο Ενδεικτικό Θέμα

Κείμενο Η θάλασσα

Μου το 'λεγε εμένα και μου το ξανάλεγε ο μακαρίτης ο πατέρας μου:

– Μακριά, γιε μου, από τη θάλασσα κι απ' τα καλά της. Δεν έχει μπέσα αυτή. Εκεί που σε καλοπιάνει με τις μπουνάτσες της, εκεί σηκώνει ξαφνικά βουνά τα κύματά της να σε τραβήξει στη σκοτεινή αγκαλιά της για πάντα, άψυχο κουφάρι στο υγρό της βασιλείο. Εσύ να κοιτάξεις να βρεις μια στεριανή τέχνη, καλή και σίγουρη.

Πάππου προς πάππου ναυτικός ο πατέρας μου, ξόδεψε τη ζωή του στα καράβια, ώσπου τον πήρε κι αυτόν στην αγκαλιά της η άπιστη και ησύχασε. Αλλά κι οι άλλοι ναυτικοί, ακόμα κι οι караβοκυραίοι, χίλιες φορές ναυαγισμένοι στα πέλαγα κι άλλες τόσες γλιτωμένοι απ' τον τάφο τον υγρό, όλοι τους τα ίδια μου λέγανε:

– Μακριά, παιδί μου, από τη θάλασσα...

Όμως, τις συμβουλές τους τις είχανε μόνο για μένα, αφού αυτοί με την πρώτη ευκαιρία ξεχνούσαν τις φουρτούνες και τα ναυάγια και ξαναμπαρκάριζαν.

– Μυστήριο πράγμα, έλεγα μέσα μου. Δε βλέπουν την ώρα να φύγουν! Λες και η θάλασσα τους έχει κάνει μάγια.

Με τούτα και με κείνα περνούσαν οι μέρες κι οι μήνες, τα χρόνια της παιδικής ανεμελιάς, όλο κολύμπι και παιχνίδι. Πού με έβρισκες πού με έχανε, για κολύμπι στα γαλάζια νερά και βουτιές με τους φίλους. Κι εκείνη, η θάλασσα, δεν έχανε ευκαιρία: όλο με χαίδευε και με γλυκοφιλούσε. Μύριους ψιθύρους έφερναν τα κύματα στ' αυτιά μου για λιμάνια και χώρες μακρινές και για περιπέτειες ανείπωτες, που δε βάνει ο νους του ανθρώπου.

Ανδρέας Καρκαβίτσας, *Η θάλασσα*, διασκευή: Κώστας Πούλος, εικονογράφηση: Έφη Λαδά, εκδ. Παπαδόπουλος, Αθήνα, 2000 (απόσπασμα)

Ερωτήσεις

1. Παρά τις προσπάθειες του πατέρα του να τον αποτρέψει, ο ήρωας τελικά ασχολήθηκε με τη θάλασσα. Τι ήταν αυτό, σύμφωνα με το κείμενο, που τον τράβηξε περισσότερο;

- A. Ότι θα είχε μια σίγουρη δουλειά.
- B. Ότι θα έμενε πολύ καιρό μακριά από τον τόπο του.
- Γ. Ότι θα είχε την ευκαιρία να αποκτήσει νέες εμπειρίες.
- Δ. Όλα τα παραπάνω.

2. Κι εκείνη, η θάλασσα, δεν έχανε ευκαιρία: όλο με χάιδευε και με γλυκοφιλούσε: Να αναγνωρίσετε με ποιο σχήμα λόγου παρουσιάζει τη θάλασσα ο συγγραφέας.

- A. μεταφορά   B. παρομοίωση   Γ. προσωποποίηση   Δ. αντίθεση

3. «Πάππου προς πάππου» σημαίνει:

- A. τα πανάρχαια χρόνια   B. από τη γέννησή του
Γ. από γενιά σε γενιά   Δ. από την εποχή του παππού του

4. «Εκεί που σε καλοπιάνει» → Η υπογραμμισμένη λέξη είναι:

- A. αντωνυμία   B. πρόθεση   Γ. επίρρημα   Δ. μόριο

5. ανείπωτες: Ποιο είναι το νόημα της λέξης σύμφωνα με το κείμενο;

- A. αυτές που δεν παρουσιάζουν ενδιαφέρον
B. αυτές που δεν μπορούν να εκφραστούν με λόγια
Γ. αυτές που δεν γίνονται κατανοητές
Δ. ανυπέρβλητες

8ο Ενδεικτικό Θέμα

Κείμενο Θεόφραστου, «Ο φλύαρος»

Η φλυαρία είναι η διήγηση που γίνεται με πολλά και απερίσκεπτα λόγια, ενώ ο φλύαρος είναι ο τύπος που θα καθίσει δίπλα σ' ένα άγνωστο προς αυτόν πρόσωπο και θα αρχίσει να εγκωμιάζει τη γυναίκα του, έπειτα θα πιάσει να του διηγείται τι είδε στον ύπνο του και κατόπιν να περιγράφει το δείπνο του και ένα ένα τα φαγητά που είχε στο τραπέζι του.

Μετά, καθώς εξελίσσονται τα πράγματα, του λέει ότι οι σημερινοί άνθρωποι είναι περισσότερο πονηροί από τους παλαιότερους, ότι το σιτάρι στην αγορά το βρίσκεις σε καλή τιμή, ότι η πόλη έχει πολλούς ξένους, ότι μετά τη γιορτή των Διονυσίων η θάλασσα είναι γαλήνια και ότι, αν με τη βοήθεια του Διός βρέξει, η γη θα γίνει πιο εύφορη και ότι αυτός τον επόμενο χρόνο θα καλλιεργήσει το χωράφι του. [...]

Κι αν κάποιος δείξει ανοχή, αυτός δεν σταματά με τίποτε. [...]

Κάτι τέτοιους πρέπει λοιπόν να τους αποφεύγει κανείς και να απομακρύνεται με μεγάλα βήματα, γιατί δεν είναι εύκολο πράγμα να υπομένεις τη συναναστροφή παρόμοιων ανθρώπων, που δεν ξεχωρίζουν πότε είσαι απασχολημένος και πότε έχεις ελεύθερο χρόνο».

(Πηγή: Θεοφράστου, *Χαρακτήρες*. Μετάφραση: Ιβάννα Ζάζα)

Ερωτήσεις

1. Ποια από τις λέξεις αποδίδει το νόημα της υπογραμμισμένης λέξης «φλυαρία»;

- A. αδιακρισία   B. εικολογία   Γ. πολυλογία   Δ. κενολογία

2. Ποια από τις λέξεις αποδίδει το νόημα της υπογραμμισμένης λέξης «θα πιάσει»;

- A. θα κρατήσει   B. θα συγκρατήσει   Γ. θα αρχίσει   Δ. θα προτιμήσει

3. Ποια από τις λέξεις αποδίδει το νόημα της υπογραμμισμένης λέξης «ανοχή»;

- A. ανεκτικότητα   B. αντοχή   Γ. φιλικότητα   Δ. ανυπομονησία

4. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις είναι σωστή, σε σχέση με το νόημα του κειμένου;

- A. Ο φλύαρος άνθρωπος αποφεύγει τις συγκρίσεις κατά τον λόγο του.

- B. Όταν είναι εύφορη η γη, ο γεωργός δυσκολεύεται να καλλιεργήσει.
- Γ. Ο φλύαρος διακρίνει τότε είναι κάποιος διαθέσιμος και τότε του μιλά.
- Δ. Ο άνθρωπος που έχει ανοχή υφίσταται περισσότερο την προσκόλληση του φλύαρου.

5. Ποιος είναι ο συντακτικός ρόλος της λέξης «τα πράγματα»;

- A. υποκείμενο
- B. αντικείμενο
- Γ. κατηγορούμενο
- Δ. επεξήγηση

6. Ποιος είναι ο συντακτικός ρόλος της λέξης «πονηροί»;

- A. υποκείμενο
- B. αντικείμενο
- Γ. κατηγορούμενο
- Δ. επεξήγηση

7. Ποιος είναι ο συντακτικός ρόλος της λέξης «κανείς»;

- A. υποκείμενο
- B. αντικείμενο
- Γ. κατηγορούμενο
- Δ. επεξήγηση

8. πιο εύφορη: Τι βαθμού είναι το επίθετο;

- A. θετικού
- B. συγκριτικού
- Γ. υπερθετικού
- Δ. περιφραστικού

9. «Μετά, καθώς εξελίσσονται τα πράγματα, του λέει ότι οι σημερινοί άνθρωποι είναι περισσότερο πονηροί από τους παλαιότερους». Η φράση αυτή, διατυπωμένη στον Αόριστο, θα ήταν:

- A. Μετά, καθώς εξελίσσονταν τα πράγματα, του είπε ότι οι σημερινοί άνθρωποι ήταν πιο πονηροί από τους παλαιότερους.
- B. Μετά, καθώς είχαν εξελιχθεί τα πράγματα, του είχε πει ότι οι σημερινοί άνθρωποι είναι περισσότερο πονηροί από τους παλαιότερους.
- Γ. Μετά, καθώς εξελίχθηκαν τα πράγματα, του είπε ότι οι σημερινοί άνθρωποι ήταν περισσότερο πονηροί από τους παλαιότερους.
- Δ. Μετά, καθώς εξελίχθηκαν τα πράγματα, του έλεγε ότι οι σημερινοί άνθρωποι ήταν περισσότερο πονηροί από τους παλαιότερους.

10. σε καλή τιμή → Στον συγκριτικό βαθμό το επίθετο θα ήταν:

- A. καλύτερη
- B. πιο καλύτερη
- Γ. η πιο καλή
- Δ. η πιο καλύτερη

9ο Ενδεικτικό Θέμα

Κείμενο Γνωριμία με την Κατερίνα Στεφανίδη

Χρυσή ολυμπιονίκης στο Ρίο, παγκόσμια πρωταθλήτρια, κορυφαία Ευρωπαϊά αθλήτρια για το 2017. Στα 28 της έτη, η Κατερίνα Στεφανίδη μοιάζει να έχει πετύχει τα πάντα. Σε τέτοιο βαθμό, μάλιστα, που δεν είναι λίγοι όσοι δεν ικανοποιούνται με κάτι λιγότερο από το χρυσό μετάλλιο.

Η Κατερίνα Στεφανίδη έχει τη δική της θετική ανάγνωση. «Ο απλός κόσμος με στήριξε παραπάνω από ποτέ, δέχθηκα πολλά μηνύματα αγάπης και για ακόμη μία φορά, μηνύματα χαράς και περηφάνιας». «Αυτό που με χαροποίησε με αυτή την ήττα (σ.σ. στο Παγκόσμιο κλειστού στίβου) ήταν πρώτον ότι έδωσε ακόμη μεγαλύτερη αξία στα χρυσά μετάλλια –και του παρελθόντος και του μέλλοντος– και δεύτερον ότι έδειξε πως είμαι ένας απλός άνθρωπος που, όπως κάθε άλλος, έχω και καλές και κακές ημέρες».

Η Στεφανίδη, που μοιράζει τον χρόνο της μεταξύ Ελλάδας και ΗΠΑ, μοιάζει «αντιστάρ». Είναι προσευγίσιμη και κυρίως δεν δηλώνει παντογνώστης. «Δεν έχω πρόβλημα να πω ότι δεν γνωρίζω αρκετά για κάποιο ζήτημα για να εκφέρω γνώμη», εξηγώντας ότι η εικόνα για τα τεκταινόμενα στην Ελλάδα άλλες φορές είναι εξαιρετικά καλή και άλλες «παρακολουθώ λιγότερο και λέω στο εαυτό μου ότι “όσο λιγότερα μαθαίνω τόσο καλύτερα”».

Η Στεφανίδη δεν φοβάται να υψώσει τους τόνους σε όσα κρίνει ότι γνωρίζει καλά. Επιστρέφοντας από το Ρίο δεν δίστασε να γίνει «δυσάρεστη» στους δημοσιογράφους, θυμίζοντάς (μας) ότι ασχολούμαστε με τον κλασικό αθλητισμό κάθε τέσσερα χρόνια και μόνον εφόσον υπάρξει μετάλλιο. Στη θέση αυτή επιμένει και σήμερα, έστω κι αν η ίδια απολαμβάνει μεγαλύτερη δημοσιότητα: «Έχουμε αθλητές που βγαίνουν 4οι, 5οι, 7οι, 15οι στον κόσμο και οι μόνοι που γνωρίζουν το όνομά τους είναι η οικογένειά τους, αυτό το βρίσκω ιδιαίτερα προβληματικό».

Γ. Τερζής, εφημερίδα *Η Καθημερινή*, 14/4/2018 (με αλλαγές)

Ερωτήσεις

1. Ποια από τις παρακάτω φράσεις αληθεύει, με βάση το κείμενο;
  - A. Η Κατερίνα Στεφανίδη προπονείται και μένει μόνιμα στις ΗΠΑ.
  - B. Η Κατερίνα Στεφανίδη λέει με θάρρος τη γνώμη της ακόμα κι αν δεν γνωρίζει καλά ένα θέμα.
  - Γ. Η Κατερίνα Στεφανίδη θεωρεί ότι και οι ήττες στον αθλητισμό έχουν τη δική τους αξία.
  - Δ. Είναι φυσιολογικό να μην είναι το ίδιο γνωστοί οι αθλητές που βγαίνουν 15οι με αυτούς που κερδίζουν χρυσά μετάλλια.

2. Η Στεφανίδη δε φοβάται να υψώσει τους τόνους:

- A. για όσα ξέρει καλά.
- B. για όσα δε γνωρίζει καλά.
- Γ. για τα θέματα των ολυμπιονικών.
- Δ. για θέματα του παρελθόντος.

3. προσεγγίσιμη → Όπως χρησιμοποιείται στο κείμενο, την αντίθετη έννοια εκφράζει η λέξη:

- A. απροσπέλαστη
- B. απρόσιτη
- Γ. εύληπτη
- Δ. απροσδιόριστη

4. Τα «τεκταινόμενα» είναι:

- A. όσα συμβαίνουν
- B. όσα συνέβησαν
- Γ. όσα θα συμβούν
- Δ. όσα έχουν συμβεί και θα ξανασυμβούν

5. Η λέξη «εξηγώντας» είναι:

- A. ρήμα
- B. μετοχή
- Γ. επίρρημα
- Δ. επίθετο

6. Η λέξη «λιγότερο» είναι:

- A. θετικός βαθμός του επίθετου «λίγος»
- B. συγκριτικός βαθμός του επιθέτου «λίγος»
- Γ. θετικός βαθμός του επιθέτου «λιγότερος»
- Δ. συγκριτικός βαθμός του επιθέτου «λιγότερος»

7. «Η Στεφανίδη δεν φοβάται να υψώσει τους τόνους σε όσα κρίνει ότι γνωρίζει καλά»: Ποια από τις παρακάτω φράσεις μετατρέπει το καταφατικό νόημα της πρότασης σε αρνητικό;

- A. Η Στεφανίδη δε φοβάται να χαμηλώσει τους τόνους σε όσα κρίνει ότι δε γνωρίζει καλά.
- B. Η Στεφανίδη φοβάται να χαμηλώσει τους τόνους σε όσα κρίνει ότι δε γνωρίζει καλά.
- Γ. Η Στεφανίδη δε φοβάται να χαμηλώσει τους τόνους σε όσα κρίνει ότι γνωρίζει καλά.
- Δ. Η Στεφανίδη φοβάται να υψώσει τους τόνους σε όσα κρίνει ότι δε γνωρίζει καλά.

8. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τη λέξη «απλός»:

- A. επιθετικός προσδιορισμός στη λέξη «άνθρωπος»
- B. κατηγορούμενο στη λέξη «άνθρωπος»

- Γ. υποκείμενο του ρήματος «είμαι»
- Δ. επιρρηματικός προσδιορισμός στο ρήμα «είμαι»

9. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τη λέξη «προσεγγίσιμη».

- A. υποκείμενο στο ρήμα «είναι»
- B. κατηγορούμενο στο υποκείμενο του ρήματος «είναι»
- Γ. επιθετικός προσδιορισμός στο «είναι»
- Δ. αντικείμενο στο ρήμα «είναι»

10. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τη λέξη «το».

A. αντικείμενο του ρήματος «βρίσκω»	B. υποκείμενο του ρήματος «βρίσκω»
Γ. άρθρο	Δ. δεικτική αντωνυμία

1ο Ενδεικτικό Θέμα

Κείμενο Τα παιδικά μου παιχνίδια

Το Δημοτικό το τέλειωσα στο Αργοστόλι. Εκεί το πιο σοβαρό παιχνίδι για τα αγόρια ήταν οι συμμορίες. [...] Από τα άλλα παιχνίδια θυμάμαι τις αμάδες, τον Καραγκιόζη και τα γραμματόσημα. [...]

Η ιστορία με τα γραμματόσημα έχει ως εξής: Κάποιο απόγευμα, καθώς παίζαμε στην πλατεία του Μέτελα, πλάι στο γιαλό, μια κυρία μάς φώναξε απ' το παράθυρο του σπιτιού της και μας κάλεσε ν' ανεβούμε να μας κεράσει τσάι με βουτήματα. Όλη η παρέα, θα 'μαστε τέσσερις πέντε, ανεβήκαμε γρήγορα τις σκάλες που οδηγούσαν στο διαμέρισμα της μυστηριώδους κυρίας. Τη θυμάμαι ακόμη, καθώς είχε τα άσπρα της μαλλιά χτενισμένα προσεκτικά προς τα πίσω σε κότσο, με πρόσχαρο, ευγενικό πρόσωπο. Εκείνο που με εντυπωσίασε ήταν το επίσημο φόρεμά της και οι ευγενικοί της τρόποι. Μας έβαλε να καθίσουμε γύρω γύρω από ένα μεγάλο καρυδένιο τραπέζι και σε λίγο έφτασε με τα σερβίτσια, το τσάι, τα βούτυρα, τις μαρμελάδες και τα βουτήματα. Όλα, φυσικά, ήταν ευρωπαϊκά, από το εξωτερικό, μιας και ήταν, όπως οι περισσότερες από το Αργοστόλι, γυναίκα και μάνα καπετάνιου. Μας περιποιόταν με μεγάλη στοργή και φαινόταν καθαρά πως έπαιρνε χαρά απ' τα χαρούμενα πρόσωπά μας...

Όταν τελειώσαμε και ετοιμαζόμασταν να φύγουμε, τότε, προφανώς για να παρατείνει την παρουσία μας, έβγαλε απ' το κομοδίνο ένα μεγάλο ξύλινο κουτί ζωγραφιστό, το τοποθέτησε στο τραπέζι και το άνοιξε. Δεκάδες πολύχρωμα γραμματόσημα μαγέψανε τα μάτια μας. «Κάθε φορά που θα έρχεστε, θα σας κάνω δώρο από δέκα γραμματόσημα στον καθένα».

Εγώ, αμέσως μετά, αγόρασα ένα χοντρό τετράδιο και άρχισα να κατατάσσω τα γραμματόσημά μου κατά χώρα και κατά σειρά. Μυήθηκα στα μυστικά του συλλέκτη και θυμάμαι ότι κάθε μέρα μετά το σχολείο και πριν βγω στη γειτονιά για να παίξω ήμουν καθισμένος μπροστά στην αγαπημένη μου συλλογή τουλάχιστον για μία ώρα. Διατήρησα αυτή τη manía έως ότου τελείωσα το Γυμνάσιο. Σήμερα το τετράδιο αυτό –δώρο στα εγγόνια μου– βρίσκεται φυλαγμένο στο σπίτι της κόρης μου της Μαργαρίτας.

Μίκης Θεοδωράκης, «Τα παιδικά μου παιχνίδια», από το βιβλίο *Χάριν παιδιάς*, σε επιμέλεια Ιουλίτας Ηλιοπούλου, εκδ. Ίκαρος

Ερωτήσεις

1. Για ποιο λόγο η κυρία έδειξε στα παιδιά το κουτί με τα γραμματόσημα;

- A. Για να τους δείξει τα σπάνια γραμματόσημα από το εξωτερικό που περιείχε η συλλογή.
- B. Για να τους κάνει να αγαπήσουν τον φιλοτελισμό.
- Γ. Για να τους κάνει να ξανάρθουν στο σπίτι της.
- Δ. Για να τους τα κάνει δώρο.

2. Πώς θα χαρακτηρίζατε την κυρία της ιστορίας;

- A. ευγενική
- B. μόνη
- Γ. πρόσχαρη
- Δ. όλα τα παραπάνω

3. να μας κεράσει τσάι με βουτήματα: η πρόταση φανερώνει:

- A. αιτία
- B. σκοπό
- Γ. συμπέρασμα
- Δ. αποτέλεσμα

4. Η εξαφάνιση του σκύλου έγινε κάτω από ..... συνθήκες: να συμπληρώσετε την παρακάτω πρόταση με τον σωστό τύπο της λέξης.

- A. μυστηριώδης
- B. μυστηριώδες
- Γ. μυστηριώδεις
- Δ. μυστηριώδη

5. Ποια από τις παρακάτω φράσεις ΔΕΝ ταιριάζει με τις υπόλοιπες;

- A. μας φώναξε
- B. μας έβαλε
- Γ. μας περιποιόταν
- Δ. πρόσωπά μας

6. «Τη θυμάμαι ακόμη, καθώς είχε τα άσπρα της μαλλιά χτενισμένα προσεκτικά προς τα πίσω σε κότσο, με πρόσχαρο, ευγενικό πρόσωπο. Εκείνο που με εντυπωσίασε ήταν το επίσημο φόρεμά της και οι ευγενικοί της τρόποι». Στο απόσπασμα κυριαρχεί:

- A. η αφήγηση
- B. η περιγραφή
- Γ. ο πλάγιος λόγος
- Δ. το ασύνδετο σχήμα

7. πως έπαιρνε χαρά απ' τα χαρούμενα πρόσωπά μας... → Η πρόταση είναι:

- A. ερωτηματική
- B. αναφορική
- Γ. ειδική
- Δ. εναντιωματική

8. «Άρχισα να κατατάσσω τα γραμματόσημά μου»: Ποια από τις παρακάτω λέξεις είναι συνώνυμη;

A. καταγράφω

B. καταχωρίζω

Γ. τακτοποιώ

Δ. ταξινομώ

9. «Μυήθηκα στα μυστικά»: η φράση σημαίνει:

A. συμμετείχα στα μυστικά

B. αποκάλυψα τα μυστικά

Γ. έγινα γνώστης των μυστικών

Δ. διδάχθηκα τα μυστικά

10. Σε ποια από τις παρακάτω φράσεις ΔΕΝ υπάρχει επίρρημα;

A. ανεβήκαμε γρήγορα

B. χαρούμενα πρόσωπα

Γ. φαινόταν καθαρά

Δ. προφανώς για να παρατείνει

2ο Ενδεικτικό Θέμα

Κείμενο Γρ. Ξενόπουλος, «Αυτοβιογραφία»

Στο βάθος του περιβολιού, κάτω από μια κληματαριά και πλάι στο κομμένο κυπαρίσσι, υπήρχε ένα χαμηλό πέτρινο τραπέζι και πίσω του ένας πέτρινος χτιστός πάγκος. Αυτό το μέρος το λέγαμε «Τράπεζα», και τα παιδιά το προτιμούσαμε για τα παιχνίδια μας και τις κουβέντες. Η μητέρα μου όμως αγαπούσε να κάθεται στη μέση του περιβολιού, κάτω από μια μεγάλη γιασεμιά, που ήταν η αγαπημένη της. Τα δειλινά του καλοκαιριού, όταν η γιασεμιά ευωδίαζε κάτασπρη, εκεί δεχόταν τις φίλες της.

Τα παιδικά μου χρόνια, όσο δεν πήγαινα σχολείο ή όταν είχα διακοπές, στο περιβόλι περνούσα τις περισσότερες ώρες της ημέρας. Ακόμα και το χειμώνα, με το κρύο, όταν δεν έβρεχε, έβγαινα να τρέξω ή να παίξω εκεί. Και το καλύτερό μου παιχνίδι ήταν μια κούνια, που κρεμόταν από μια μεγάλη λεμονιά. Μα και στις «περγουλιές» ανέβαινα να κάνω γυμναστική, όπως σε δίζυγο ή μονόζυγο, και στα ψηλά δέντρα σκαρφάλωνα, είτε για να φάω φρούτα, είτε απλώς για διασκέδαση, και στα στρατόνια έκανα «δρόμους» παραβγαίνοντας με την Ήρα, τη μεγάλη μαύρη σκύλα μας.

Άλλοτε επιθεωρούσα τα φυτά, που μου άρεσε να παρακολουθώ την ανάπτυξή τους, να βλέπω από κοντά τα «μυστήριά» τους ή κυνηγούσα πεταλούδες, ζήνες και άλλα έντομα, όσα τουλάχιστον δεν τα σιχαινόμουν ή δεν τα φοβόμουν. Μια φορά, καθώς κουνιόμουν τρελά, χτύπησα στον κορμό της λεμονιάς κι έσπασα το κεφάλι μου. Και κάποτε τρέχοντας έπεσα και έσπασα το πόδι μου. Άλλα δυστυχήματα δε θυμάμαι. Από μικρός φαίνεται, ήμουν προσεχτικός, όπως είμαι και τώρα.

Είναι μεγάλο σχολείο για ένα παιδί ένα περιβόλι. Κι ο δρόμος βέβαια, αλλ' αυτός είναι σχολείο για τη ζωή, ενώ το περιβόλι είναι για τη φύση. Εκεί μέσα γνωρίστηκα με το φυτικό και ζωικό κόσμο, μ' όλες τις εποχές του χρόνου, με τη διαφορετική εικόνα που παρουσίαζε στην καθεμιά το περιβόλι κι εκεί μέσα ένιωσα την πρώτη λύπη απ' τον ύπνο, τη νέκρωση της φύσης το χειμώνα, και την πρώτη χαρά και αναβίωσή της, την άνοιξη. Εκεί μέσα ακόμη, μύηθηκα στη γεωργία και στην καλλιέργεια...

Ερωτήσεις

1. Όταν ο συγγραφέας λέει «Τράπεζα» εννοεί:

- A. τον χώρο, όπου γίνονται χρηματικές συναλλαγές
- B. την τραπεζαρία ενός μοναστηριού
- Γ. ένα πολύ μεγάλο τραπέζι στο σπίτι του
- Δ. ένα πέτρινο τραπέζι με παγκάκι στον κήπο

2. Με τη φράση «μυήθηκα στη γεωργία και στην καλλιέργεια» εννοεί πως εκεί:

- A. αποφάσισε να γίνει γεωργός
- B. κατάλαβε ότι έβρισκε ενδιαφέρον στις αγροτικές εργασίες
- Γ. έμαθε τα μυστικά της γεωργίας και της καλλιέργειας
- Δ. παρατήρησε τις αλλαγές της φύσης

3. Ο συγγραφέας προτιμάει να περνάει τον χρόνο του στο περιβόλι αντί να πηγαίνει στο σχολείο;

- A. Ναι, γιατί εκεί μαθαίνει πιο ενδιαφέροντα πράγματα.
- B. Όχι, γιατί περισσότερα για τη ζωή μαθαίνει στον δρόμο.
- Γ. Όχι, απολαμβάνει όσα του προσφέρει το περιβόλι, χωρίς να συγκρίνει.
- Δ. Ναι, γιατί στο περιβόλι παίζει με τους φίλους του.

4. Ο συγγραφέας σιχαινόταν τα ζώα του κήπου.

- A. Ναι, όλα.
- B. Μόνο τα έντομα.
- Γ. Μόνο μερικά έντομα.
- Δ. Όχι.

5. Τα «δειλινά» ποια ώρα της ημέρας είναι;

- A. νωρίς το μεσημέρι
- B. νωρίς το απόγευμα
- Γ. νωρίς το βράδυ
- Δ. αργά το βράδυ

6. Στη φράση «Άλλοτε επιθεωρούσα τα φυτά», η λέξη «επιθεωρούσα» σημαίνει:

- A. παρατηρούσα
- B. διερευνούσα
- Γ. κοιτούσα
- Δ. επιτηρούσα

7. Η λέξη «παραβγαίνοντας» έχει την ίδια ρίζα με τη λέξη:

- A. παρατηρώ
- B. παραβιάζω
- Γ. βγαίνω
- Δ. βάζω

8. Το επίθετο «κάτασπρη»:

- A. έχει συγκριτικό και υπερθετικό βαθμό
- B. έχει μόνο συγκριτικό βαθμό
- Γ. έχει μόνο υπερθετικό βαθμό
- Δ. δεν έχει παραθετικά

9. Στη φράση «καθώς κουνιόμουν τρελά», η λέξη «τρελά» είναι:

- A. επίθετο   B. επίρρημα   Γ. ουσιαστικό   Δ. μετοχή

10. «η γιασεμιά ευωδιάζε κατάσπρη»: Η ίδια πρόταση σε εξακολουθητικό μέλλοντα θα ήταν:

- A. «η γιασεμιά θα ευωδιάσει κατάσπρη»
B. «η γιασεμιά θα είχε ευωδιάσει κατάσπρη»
Γ. «η γιασεμιά θα ευωδιάζει κατάσπρη»
Δ. «η γιασεμιά θα έχει ευωδιάσει κατάσπρη»

11. Στην πρόταση «Είναι μεγάλο σχολείο για ένα παιδί ένα περιβόλι», η λέξη «σχολείο» είναι:

- A. υποκείμενο στο ρήμα «Είναι»
B. αντικείμενο στο ρήμα «Είναι»
Γ. κατηγορούμενο στο υποκείμενο του ρήματος «Είναι»
Δ. επιθετικός προσδιορισμός στη λέξη «μεγάλο»

12. Στη φράση «Κι ο δρόμος βέβαια, αλλ' αυτός είναι σχολείο για τη ζωή, ενώ το περιβόλι είναι για τη φύση», η λέξη «περιβόλι» είναι:

- A. υποκείμενο στο ρήμα «είναι»
B. αντικείμενο στο ρήμα «είναι»
Γ. επιρρηματικός προσδιορισμός τόπου
Δ. κατηγορούμενο στο υποκείμενο του ρήματος «είναι»

13. Στη φράση «Και το καλύτερό μου παιγνίδι ήταν μια κούνια, που κρεμόταν από μια μεγάλη λεμονιά», η λέξη «κούνια» είναι:

- A. υποκείμενο στο ρήμα «ήταν»
B. αντικείμενο στο ρήμα «ήταν»
Γ. κατηγορούμενο στο υποκείμενο του ρήματος «ήταν»
Δ. επιθετικός προσδιορισμός στο «μια»

3ο Ενδεικτικό Θέμα

Κείμενο Το στοιχειό

Ψιχάλιζε και πήρε να νυχτώνει πια. Το παιδί έπαιζε ακόμη κάτω από το χαμηλό σκελετωμένο δέντρο. Είχε πιαστεί σ' ένα κλαδί τεντώνοντας τ' αδύναμα χέρια του και προσπαθούσε να κάνει μια τούμπα. Έτσι κάνανε τα πιο μεγάλα παιδιά, όταν σχολάγανε απ' το σχολείο και περνάγανε κάτω απ' αυτό το δέντρο. Κρεμόντουσαν στα κλαριά του, κάνανε τούμπες, τραμπαλίζονταν πέρα δώθε κι ήταν να θαυμάζει κανείς πώς σήκωνε τόσο βάρος και τόσο βάσανο αυτό το αδύναμο δεντράκι με τα σκονισμένα φύλλα και το γέρικο, σάπιο κορμό.

Φιστικιά ήτανε, θαρρώ, όμως ποτέ δεν είχε κάνει φιστίκια σ' αυτήν εδώ την περιοχή, που όταν φούσκωνε η θάλασσα ξέρναγε πάνω στη στεριά λάδια, πετρέλαια και τσιμεντόσκονη. Όταν έβρεχε πάλι, οι δρόμοι πλημμυρίζανε σκουπίδια, που κατεβαίνανε με σούσουρο κατά τη θάλασσα. Η βροχή ήτανε καλή, γιατί ξέπλενε τα σπίτια, τις αυλές, τις ταράτσες από την τσιμεντόσκονη και τη μαύρη καπνιά απ' τα εργοστάσια, που κατακαθότανε μαλακά και ύπουλα πάνω στα σπίτια, στις φυλλωσιές των λιγοστών δέντρων και στα πλεμόνια των ανθρώπων.

Η βροχή άρχισε να δυναμώνει τώρα και το παιδί έκανε μια **στερνή προσπάθεια** να σκαρφαλώσει στο δέντρο, αλλά δεν τα κατάφερε πάλι κι έπεσε κατάχαμα. Ανασηκώθηκε, έτριψε τα γόνατά του με την παλάμη του, κοίταξε μια στιγμή ανήσυχα ψηλά τον ουρανό κι έκανε να πάει κατά το σοκάκι.

Ήτανε δεν ήτανε πέντε έξι χρονών, αδύνατο, με μια μακριά φανέλα κι ένα πρόσωπο σαν να το 'χανε βάψει με λάσπη. Μόνο τα μάτια του λαμπυρίζανε ανήσυχα, όλο εξυπνάδα και πονηριά.

Κείνη την ώρα, στη γωνιά **παρουσιάστηκε** η γιαγιά, η κυρά-Γιωργιώ, με τα μαύρα της σκουτιά¹, το τσεμπέρι² της και τη μακρουλή της μύτη.

– Πού 'σαι βρε; έμπηξε μια φωνή. **Τσακίσου γρήγορα**, μην πουντιάσεις! Δε βλέπεις που βρέχει; Αχ, διάολε!

Τον άρπαξε από το χέρι και τον έσυρε κοντά της. Του χούφτιαξε το κεφάλι και του ψαχούλεψε τους ώμους.

– Μούσκεμα έγινες! Πανάθεμά σε... Μόλις γυρίσω την πλάτη μου το σκας... Τώρα που θα 'ρθει ο πατέρας σου, θα τις φας πάλι...

Ο πατέρας δούλευε στο μεγάλο εργοστάσιο που το λέγανε και «στοιχειό». Ο μικρός Νικήτας δεν ήξερε τι πάει να πει «στοιχειό». Μια φορά που ρώτησε τη γιαγιά, του είπε:

– Να, **στοιχειό** είν' αυτό που τρώει τους ανθρώπους!

Αυτό όμως δεν μπορούσε να το καταλάβει ο μικρός Νικήτας, γιατί ο πατέρας του κάθε μέρα χωνότανε μέσα στο στοιχειό και κάθε βράδυ ερχότανε στο σπίτι.

¹ σκουτιά: ρούχα.

² τσεμπέρι: γυναικείο μαντίλι για το κεφάλι.

Η αλήθεια, αλλιώς έφευγε το πρωί κι αλλιώς γύριζε το βράδυ. Το βράδυ γύριζε αποσταμένος³, βαρύς κι ασήκωτος, και ο Νικήτας άρχισε να πιστεύει μέσα του πως όλη τη μέρα το «στοιχείο» τον έτρωγε σιγά σιγά. Έτσι κάθε βράδυ τον κοίταζε καλά καλά, να ιδεί πού τον είχε δαγκώσει!

Η μάνα δούλευε σ' άλλο εργοστάσιο κι ερχότανε κι αυτή το ίδιο αποσταμένη, όμως έβρισκε τη δύναμη να τον σηκώσει ψηλά, να τον φιλήσει σταυρωτά, να τον χαϊδολογήσει και να τον σφίξει δυνατά πάνω της.

Σιγά σιγά άρχισε να γαληνεύει και να γλαρώνει⁴. Καθώς τον έπαιρνε ο ύπνος ένωθε να βυθίζεται σε μια γαλάζια λαμπερή θάλασσα κι ύστερα να κάνει τούμπες στο σκελετωμένο δέντρο της παραλίας, που 'χε μεταμορφωθεί σ' ένα καταπράσινο φουντωτό δέντρο, γιομάτο πορτοκάλια.

Νότης Περγιάλης

Ερωτήσεις

1. Ποια από τις παρακάτω φράσεις δεν αληθεύει;

- A. Ο πατέρας γύριζε κουρασμένος και ανόρεχτος το βράδυ.
- B. Η μητέρα επέστρεφε κι αυτή κουρασμένη και χωρίς όρεξη να ασχοληθεί με τον Νικήτα.
- Γ. Η γιαγιά φρόντιζε τον Νικήτα όσο απουσίαζαν οι γονείς του στη δουλειά τους.
- Δ. Ο Νικήτας αντέγραφε στις συμπεριφορές τους τα μεγαλύτερα παιδιά.

2. Ο Νικήτας στον ύπνο του:

- A. καθόταν στην παραλία και κοιτούσε τους γλάρους.
- B. έτρωγε ζουμερά πορτοκάλια.
- Γ. κολυμπούσε σε γαλάζια θάλασσα.
- Δ. έπαιζε στην αμμουδιά με τους φίλους του.

3. Σύμφωνα με την ερμηνεία της γιαγιάς «στοιχείο είναι αυτό που τρώει τους ανθρώπους». Χαρακτήριζε με αυτό τον όρο το εργοστάσιο γιατί:

- A. ο πατέρας γυρνούσε τραυματισμένος κάθε βράδυ από την εργασία του.
- B. ο πατέρας λόγω της μεγάλης κούρασης έχανε σιγά σιγά την όρεξη του για τη ζωή.
- Γ. η γιαγιά αγαπούσε τα παραμύθια με στοιχειά και δράκους.
- Δ. ο χώρος του εργοστασίου ήταν στοιχειωμένος από τα παλιά χρόνια.

³ αποσταμένος: κουρασμένος.

⁴ γλαρώνω: κλείνουν τα βλέφαρα από τη νύστα.

4. Στο κείμενο αναφέρεται ότι ο πατέρας γύριζε το βράδυ «βαρύς και ασήκωτος». Η φράση αυτή λειτουργεί ως:

- A. μεταφορά   B. προσωποποίηση   Γ. παρομοίωση   Δ. αντίθεση

5. «Στερνή προσπάθεια»: Σημειώστε τη λέξη που έχει την ίδια σημασία.

- A. δύσκολη   B. επικίνδυνη   Γ. τελευταία   Δ. ανεπαρκής

6. Το ρήμα «Τσακίσου» βρίσκεται στην έγκλιση:

- A. προστακτική παθητικής φωνής   B. οριστική παθητικής φωνής
Γ. υποτακτική ενεργητικής φωνής   Δ. προστακτική ενεργητικής φωνής

7. «Φιστικιά ήτανε...». Η λέξη «φιστικιά» λειτουργεί ως:

- A. υποκείμενο   B. αντικείμενο
Γ. κατηγορούμενο   Δ. κανένα από τα παραπάνω

8. «...το "στοιχειό" τον έτρωγε σιγά σιγά...». Η λέξη «τον» είναι:

- A. άρθρο   B. αντωνυμία   Γ. σύνδεσμος   Δ. μόριο.

9. Το ρήμα «παρουσιάστηκε» βρίσκεται στην:

- A. οριστική παρατατικού ενεργητικής φωνής   B. οριστική αορίστου ενεργητικής φωνής
Γ. οριστική παρατατικού παθητικής φωνής   Δ. οριστική αορίστου παθητικής φωνής

10. «Κρεμόντουσαν στα κλαριά του, κάνανε τούμπες, τραμπαλίζονταν πέρα δώθε...». Στη φράση αυτή η σύνδεση των προτάσεων γίνεται:

- A. με παρατακτική σύνδεση   B. με υποτακτική σύνδεση.
Γ. με ασύνδετο σχήμα   Δ. με κανέναν από τους παραπάνω τρόπους

4ο Ενδεικτικό Θέμα

Κείμενο Ο πιο δυνατός από όλους

Παραμύθι από την Ινδία

Μια φορά κι έναν καιρό ένας παντοδύναμος μάγος, την ώρα που κολυμπούσε στο ποτάμι, είδε ένα ποντικάκι που κόντευε να πνιγεί. Το τράβηξε από το νερό και το μεταμόρφωσε σε μια ωραία κοπέλα. Τόσο ωραία που ο μάγος σκέφτηκε να της βρει τον καταπληκτικότερο γαμπρό.

– Παντρέψου τον ήλιο, είπε στο κορίτσι.

– Όχι, δεν θα παντρευτώ τον ήλιο, απάντησε εκείνη. Δεν έχει πόδια, αλλά μονάχα πύρινα χέρια. Όλη μέρα γυρίζει τον κόσμο και το βράδυ εξαφανίζεται. Κι έπειτα, έχει κιόλας δύο γυναίκες, το φως και τη σκιά.

– Μα ο ήλιος είναι ο πιο δυνατός!, φώναξε ο μάγος.

– Όχι, δεν είμαι ο πιο δυνατός, τον διέκοψε ο ήλιος. Το σύννεφο είναι πιο δυνατό από μένα. Αν θέλει, μπορεί να με κρύψει!

– Παντρέψου ένα σύννεφο λοιπόν, είπε ο μάγος στο κορίτσι.

– Όχι, δεν θα παντρευτώ ένα σύννεφο. Είναι μαύρο και γεμάτο νερό. Κανείς δεν αγαπάει τα σύννεφα, γιατί υγραίνουν ό,τι αγγίζουν. Κι έπειτα, το σύννεφο έχει μια τρομερή κόρη, την αστραπή.

– Μα το σύννεφο είναι το πιο δυνατό!, παρατήρησε ο μάγος.

– Όχι, δεν είμαι το πιο δυνατό, τον διέκοψε το σύννεφο. Ο άνεμος είναι πιο δυνατός. Αν θέλει, μπορεί φυσώντας να με διώξει.

– Παντρέψου λοιπόν τον άνεμο, πρότεινε ο μάγος στο κορίτσι.

– Όχι, δεν θα παντρευτώ τον άνεμο. Τρέχει πάντα πίσω από κάτι, ενοχλεί τον κόσμο, σπάζει και ξεραίνει ό,τι αγγίζει.

– Μα ο άνεμος είναι ο πιο δυνατός!, επέμνε ο μάγος.

– Όχι, δεν είμαι ο πιο δυνατός. Ο λόφος είναι πιο δυνατός. Όταν πέφτω πάνω του, καταλήγω πάντα να γίνω κομμάτια.

– Παντρέψου, λοιπόν, τον λόφο!

– Όχι, δεν θα παντρευτώ τον λόφο. Δεν είναι καμωμένος παρά από πέτρες και θάμνους. Τι να κάνω με τον λόφο;, απάντησε το κορίτσι.

– Μα ο λόφος είναι ο πιο δυνατός!, είπε ο μάγος.

– Όχι, δεν είμαι ο πιο δυνατός. Ο αδελφός Ποντικός είναι ο πιο δυνατός. Μπορεί να με ροκανίσει, αν θέλει, και να με κάνει να γκρεμιστώ!

– Τότε θα παντρευτείς τον αδελφό Ποντικό;, ρώτησε ο μάγος.

– Ναι, απάντησε το κορίτσι και γέλασε στον ποντικό με τα δυνατά και μυτερά δόντια και με τα κόκκινα ματάκια.

Τότε ο μάγος μεταμόρφωσε ξανά το κορίτσι σε ποντικίνα κι αυτή έτρεξε γρήγορα στον κάμπο με τον αγαπημένο της ποντικό.

Παραμύθια απ' όλο τον κόσμο, Α' τόμος, επιμέλεια Gianni Rodari, εκδ. Gutenberg

Ερωτήσεις

Να κυκλώσετε τη σωστή απάντηση στις παρακάτω ερωτήσεις.

1. Γιατί ο μάγος ήθελε να παντρέψει το κορίτσι με τον πιο δυνατό γαμπρό;

A. Γιατί το κορίτσι κινδύνευε.

B. Γιατί της άξιζε.

Γ. Γιατί του το ζήτησε.

Δ. Γιατί της είχαν κάνει μάγια.

2. Ποιες ήταν οι γυναίκες του Ήλιου;

A. Η μέρα και η νύχτα.

B. Η αστραπή και η βροντή.

Γ. Η Σελήνη και η Γη.

Δ. Το φως και η σκιά.

3. Ποια είναι η Αστραπή;

A. Η γυναίκα του Μάγου.

B. Μια τρομερή κόρη.

Γ. Η σύντροφος του Σύννεφου.

Δ. Αντίζηλος του όμορφου κοριτσιού.

4. Ο άνεμος είναι πιο δυνατός από:

A. τον ήλιο.

B. τον ποντικό.

Γ. τον λόφο.

Δ. τον μάγο.

5. Στο τέλος, το κορίτσι:

A. επιστρέφει σπίτι του.

B. επιστρέφει στον λόφο.

Γ. επιστρέφει στην αρχική του μορφή.

Δ. επιστρέφει το νερό που δανείστηκε.

6. Ποια χαρακτηριστικά έχει ο αδελφός Ποντικός;

A. Έχει κόκκινα ματάκια.

B. Έχει μικρά δοντάκια.

Γ. Έχει δυνατά ποδαράκια.

Δ. Έχει μυτερά νυχάκια.

7. Η συνοπτική προστακτική του υπογραμμισμένου ρήματος «διέκοψε» είναι:

- A. διέκοψε   B. διέκοψες   Γ. διάκοψες   Δ. διάκοψε

8. Ο χρόνος και η έγκλιση του υπογραμμισμένου ρήματος «επέμενε» είναι:

- A. Αόριστος και Οριστική   B. Αόριστος και Προστακτική
Γ. Παρατατικός και Οριστική   Δ. Ενεστώτας και Οριστική

9. Ο χρόνος και η έγκλιση του υπογραμμισμένου ρήματος «παντρέψου» είναι:

- A. Αόριστος και Προστακτική   B. Αόριστος και Οριστική
Γ. Παρατατικός και Οριστική   Δ. Αόριστος και Υποτακτική

10. Ποια είναι η σημασία της υπογραμμισμένης λέξης «καμωμένος», όπως τη συναντάτε στο κείμενο;

- A. λερωμένος   B. φτιαγμένος   Γ. γεμάτος   Δ. καλυμμένος

Ενδεικτικά Θέματα 2022

Ενδεικτικό Θέμα

Κείμενο Ορισμός της τεχνητής νοημοσύνης

Η τεχνητή νοημοσύνη αναφέρεται στην ικανότητα μιας μηχανής να αναπαράγει τις γνωστικές λειτουργίες ενός ανθρώπου, όπως είναι η μάθηση, ο σχεδιασμός και η δημιουργικότητα.

Η τεχνητή νοημοσύνη καθιστά τις μηχανές ικανές να «κατανοούν» το περιβάλλον τους, να επιλύουν προβλήματα και να δρουν προς την επίτευξη ενός συγκεκριμένου στόχου. Ο υπολογιστής λαμβάνει δεδομένα (ήδη έτοιμα ή συλλεγμένα μέσω αισθητήρων, π.χ. κάμερας), τα επεξεργάζεται και ανταποκρίνεται βάσει αυτών.

Τα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης είναι ικανά να προσαρμόζουν τη συμπεριφορά τους, σε ένα ορισμένο βαθμό, αναλύοντας τις συνέπειες προηγούμενων δράσεων και επιλύοντας προβλήματα με αυτονομία.

Ποια η σημασία της τεχνητής νοημοσύνης;

Μερικές τεχνολογίες τεχνητής νοημοσύνης έκαναν την εμφάνισή τους εδώ και περισσότερο από 50 χρόνια.

Η εξέλιξη, ωστόσο, των ηλεκτρονικών υπολογιστών, η διάθεση αναρίθμητων δεδομένων και νέων αλγορίθμων επέτρεψαν την ταχύτερη ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης.

Παρότι επηρεάζει ήδη την καθημερινότητά μας, η τεχνητή νοημοσύνη αναμένεται να επιφέρει ακόμα τεράστιες αλλαγές και να παίξει κεντρικό ρόλο στη ψηφιακή μεταμόρφωση της κοινωνίας μας.

Οφέλη της TN για τους πολίτες

Η τεχνητή νοημοσύνη (TN) μπορεί να αποφέρει πολλά οφέλη στους πολίτες, όπως καλύτερη υγειονομική περίθαλψη, ασφαλέστερες και καθαρότερες μεταφορές, εξατομικευμένες, φθηνότερες υπηρεσίες και προϊόντα μεγαλύτερης διάρκειας. Μπορεί, επίσης, να διευκολύνει την πρόσβαση στην ενημέρωση, στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση – όπως μας έδειξε η πανδημία του κορονοϊού.

Η TN έχει ακόμα συμβάλει στο να γίνει ασφαλέστερος ο χώρος εργασίας, μέσω της χρήσης ρομπότ για την εκτέλεση επικίνδυνων εργασιακών δραστηριοτήτων, αλλά και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Απειλές και προκλήσεις της TN

Η TN μπορεί να έχει σοβαρό αντίκτυπο στο δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας των δεδομένων. Μπορεί, για παράδειγμα, να χρησιμοποιηθεί από τεχνολογίες αναγνώρισης προσώπου ή για τον εντοπισμό και την ανάλυση προφίλ ατόμων στο διαδίκτυο.

Η χρήση της ΤΝ στον χώρο εργασίας αναμένεται να επιφέρει την εξαφάνιση ενός μεγάλου αριθμού επαγγελματιών. Παρότι η ΤΝ αναμένεται επίσης να δημιουργήσει και να βελτιώσει υπάρχουσες θέσεις εργασίας, η διασφάλιση σωστής εκπαίδευσης και κατάρτισης θα παίξει κρίσιμο ρόλο στην πρόληψη της μακράς ανεργίας και την ανάπτυξη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού.

(Από το: <https://ec.europa.eu>)

Ερωτήσεις

1. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις είναι σωστή, σύμφωνα με το κείμενο;

- A. Η εξέλιξη των ηλεκτρονικών υπολογιστών και η διάθεση αναρίθμητων δεδομένων και νέων αλγορίθμων απέτρεψαν την ταχύτερη ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης.
- B. Η τεχνητή νοημοσύνη (ΤΝ) μπορεί να κάνει καλύτερη την καθημερινότητα των πολιτών...
- Γ. Η ΤΝ μπορεί να συντελέσει στην εμφάνιση νέων επαγγελμάτων.
- Δ. Η τεχνητή νοημοσύνη αναμένεται να επιφέρει περιορισμένες αλλαγές και να παίξει επιφανειακό ρόλο στη ψηφιακή μεταμόρφωση της κοινωνίας μας.

2. Ποιο από τα παρακάτω δεν αληθεύει, σύμφωνα με το κείμενο;

- A. Η τεχνητή νοημοσύνη δεν επιδρά στην ψηφιακή εξέλιξη της κοινωνίας.
- B. Η σωστή κατάρτιση συμβάλλει στην ανάπτυξη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού.
- Γ. Μερικές τεχνολογίες τεχνητής νοημοσύνης εμφανίστηκαν εδώ και μισό αιώνα.
- Δ. Η μάθηση και η δημιουργικότητα μπορούν να αναπαραχθούν μέσω μιας μηχανής με τεχνητή νοημοσύνη.

3. Να βρείτε ποια επιλογή αποτελεί συνώνυμο της λέξης που είναι μαυρισμένη:

Η τεχνητή νοημοσύνη (ΤΝ) μπορεί να **αποφέρει** πολλά οφέλη...

- A. να υποφέρει   B. να κερδίσει   Γ. να προκαλέσει   Δ. να χάσει

4. Να βρείτε ποια επιλογή αποτελεί συνώνυμο της λέξης που είναι μαυρισμένη:

Η ΤΝ μπορεί να έχει **σοβαρό αντίκτυπο** στο δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής.

- A. σοβαρές συνέπειες   B. σοβαρό αντικείμενο
Γ. σοβαρά οφέλη   Δ. σοβαρή υποστήριξη

5. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά την υπογραμμισμένη λέξη: ικανός.

A. υποκείμενο

B. αντικείμενο

Γ. κατηγορούμενο

Δ. επιθετικός προσδιορισμός

6. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά την υπογραμμισμένη λέξη: να χρησιμοποιηθεί.

A. υποκείμενο

B. αντικείμενο

Γ. έμμεσο αντικείμενο

Δ. Κατηγορούμενο

7. Να αναγνωρίσετε το είδος της υπογραμμισμένης λέξης: ...προς την επίτευξη ενός συγκεκριμένου στόχου.

A. τοπικό επίρρημα

B. σύνδεσμος

Γ. πρόθεση

Δ. επιφώνημα

8. Να αναγνωρίσετε τη σωστή έγκλιση και τον σωστό χρόνο του υπογραμμισμένου ρήματος: ...αναμένεται επίσης να δημιουργήσει...

A. υποτακτική ενεστώτα

B. οριστική ενεστώτα

Γ. συνοπτική υποτακτική (αόριστος)

Δ. μέλλοντας συνοπτικός

9. να διευκολύνει: Ποια λέξη έχει αντίθετη σημασία;

A. να εμποδίσει

B. να δυσχεράνει

Γ. να αποκλείσει

Δ. να προωθήσει

10. Ποια μετοχή δείχνει τρόπο;

A. συλλεγμένα

B. επιλύοντας

Γ. εξατομικευμένες

Δ. υπάρχουσες

Απαντήσεις

Στα Θέματα Εξετάσεων 2020-2023

Στα Ενδεικτικά Θέματα Εξετάσεων 2020-2022

Θέματα Εξετάσεων 2020-2023

Θέματα Εξετάσεων 2020

1. Δ. • 2. Α. • 3. Β. • 4. Α. • 5. Α. • 6. Β. • 7. Γ. • 8. Δ. • 9. Δ. • 10. Γ. •
11. Β. • 12. Β. • 13. Α. • 14. Γ. • 15. Α. • 16. Β. • 17. Α. • 18. Γ. • 19. Δ. • 20. Β. •
21. Δ. • 22. Δ. • 23. Γ. • 24. Β. • 25. Γ.

Θέματα Εξετάσεων 2021

1. Γ. • 2. Α. • 3. Β. • 4. Α. • 5. Δ. • 6. Γ. • 7. Α. • 8. Β. • 9. Δ. • 10. Γ. •
11. Β. • 12. Β. • 13. Γ. • 14. Γ. • 15. Α. • 16. Γ. • 17. Β. • 18. Δ. • 19. Γ. • 20. Γ. •
21. Δ. • 22. Α. • 23. Β. • 24. Β. • 25. Α.

Θέματα Εξετάσεων 2022

1. Δ. • 2. Β. • 3. Α. • 4. Β. • 5. Β. • 6. Γ. • 7. Γ. • 8. Δ. • 9. Γ. • 10. Β. •
11. Δ. • 12. Γ. • 13. Δ. • 14. Α. • 15. Α. • 16. Β. • 17. Β. • 18. Γ. • 19. Δ. • 20. Α. •
21. Γ. • 22. Γ. • 23. Α. • 24. Δ. • 25. Δ.

Θέματα Εξετάσεων 2023

1. Α. • 2. Γ. • 3. Β. • 4. Α. • 5. Α. • 6. Γ. • 7. Δ. • 8. Β. • 9. Α. • 10. Δ. •
11. Γ. • 12. Α. • 13. Γ. • 14. Α. • 15. Β. • 16. Γ. • 17. Δ. • 18. Α. • 19. Β. • 20. Δ. •
21. Γ. • 22. Γ. • 23. Γ. • 24. Β. • 25. Α.

Ενδεικτικά Θέματα 2020-2022

Ενδεικτικά Θέματα 2020

1ο Ενδεικτικό Θέμα

1. Β. • 2. Α. • 3. Δ. • 4. Β. • 5. Β. • 6. Β. • 7. Γ. • 8. Β. • 9. Β. • 10. Β.

2ο Ενδεικτικό Θέμα

1. Δ. • 2. Δ. • 3. Β. • 4. Γ. • 5. Β. • 6. Γ. • 7. Γ. • 8. Γ. • 9. Γ. • 10. Β.

3ο Ενδεικτικό Θέμα

A. 1. Δ. • 2. Α. • 3. Β. • 4. Δ. • 5. Δ. • 6. Α.

B. 1. Γ. • 2. Δ. • 3. Β. • 4. Γ. • 5. Β. • 6. Β.

Γ. Δ.

Δ. Β «του Μαραθώνα».

Ε. Β.

4ο Ενδεικτικό Θέμα

1. Α. • 2. Γ. • 3. Δ. • 4. Δ. • 5. Β. • 6. Δ. • 7. Α. • 8. Β. • 9. Β. • 10. Α.

5ο Ενδεικτικό Θέμα

1. Α. • 2. Β. • 3. Γ. • 4. Γ. • 5. Γ. • 6. Β. • 7. Β. • 8. Β. • 9. Β. • 10. Β.

6ο Ενδεικτικό Θέμα

1. Α. • 2. Β. • 3. Β. • 4. Γ. • 5. Β. • 6. Α. • 7. Β. • 8. Α.

7ο Ενδεικτικό Θέμα

1. Γ. • 2. Γ. • 3. Γ. • 4. Α. • 5. Β.

8ο Ενδεικτικό Θέμα

1. Γ. • 2. Γ. • 3. Α. • 4. Δ. • 5. Α. • 6. Γ. • 7. Α. • 8. Β. • 9. Γ. • 10. Α.

9ο Ενδεικτικό Θέμα

1. Γ. • 2. Α. • 3. Β. • 4. Α. • 5. Β. • 6. Β. • 7. Β. • 8. Α. • 9. Β. • 10. Α.

Ενδεικτικά Θέματα 2021

1ο Ενδεικτικό Θέμα

1. Γ. • 2. Δ. • 3. Β. • 4. Γ. • 5. Δ. • 6. Β. • 7. Γ. • 8. Δ. • 9. Γ. • 10. Β.

2ο Ενδεικτικό Θέμα

1. Δ. • 2. Γ. • 3. Γ. • 4. Γ. • 5. Γ. • 6. Α. • 7. Γ. • 8. Δ. • 9. Β. •
10. Γ. • 11. Γ. • 12. Α. • 13. Α.

3ο Ενδεικτικό Θέμα

1. Β. • 2. Γ. • 3. Β. • 4. Α. • 5. Γ. • 6. Α. • 7. Γ. • 8. Β. • 9. Δ. • 10. Γ.

4ο Ενδεικτικό Θέμα

1. Β. • 2. Δ. • 3. Β. • 4. Α. • 5. Γ. • 6. Α. • 7. Δ. • 8. Γ. • 9. Α. • 10. Β.

Ενδεικτικά Θέματα 2022

Ενδεικτικό Θέμα

1. Β. • 2. Α. • 3. Γ. • 4. Α. • 5. Γ. • 6. Α. • 7. Γ. • 8. Γ. • 9. Β. • 10. Β.

ΕΛΛΗΝΟ
ΕΚΔΟΤΙΚΗ

ellinoekdotiki.gr